

čtvrtletník / podzim 2016

od Stožce po Rožmberk

LIPENSKO

tipy na výlety
novinky
historie
příroda
lidé

Hotel Relax

Dolní Vltavice

Lipensko

PÁRTY STAN 10 x 25 m
ZASTŘEŠENÝ VENKOVNÍ BAR S KRBEM
NOVÉ MOLO S PŘÍSTAVIŠTĚM PRO LODĚ A JACHTY

NEJKRÁSNEJŠÍ
VÝHLED NA JEZERO

www.hotelresortrelax.cz

PRVNÍ ČÍSLO

Vážení čtenáři,

dostává se vám do rukou první číslo úplně nového časopisu Lipensko. Časopis vydává Turistický spolek Lipenska, který je sdružením lipenských obcí, podnikatelů, neziskových organizací a fyzických osob, kterým leží na srdci rozvoj turistické oblasti Lipenska. Časopis Lipensko je výsledkem spolupráce celého regionu a bude Vám přinášet zajímavé informace z oblasti, kterou spojuje lipenská přehrada a tekoucí řeka Vltava nad i pod vzdutím, konkrétně z oblasti od Stožce po Rožmberk. Časopis bude obsahovat zpravodajství i publicistiku. Najdete zde zajímavé rozhovory, informace o nových projektech, články o historii Lipenska, informace o zdejší jedinečné přírodě, profily místních lidí, například podnikatelů nebo řemeslníků, ale

také tipy na výlety či gastrozážitky, samozřejmě budou krásné fotografie. Prostor bude i pro reklamu. Naším cílem je atraktivním způsobem představovat Lipensko a jeho obyvatele tak, aby to bavilo místní obyvatele, podnikatele i návštěvníky. Lipensko je oblast, kam každoročně přijíždí půl miliónu návštěvníků, ale potenciál je mnohem větší, a to hlavně v mimosezónním čase na jaře a na podzim, kdy místní příroda, lesy i voda hrají těmi nejzářivějšími barvami. A časopis LIPENSKO chce být jedním z nástrojů jak tuto nádhernou oblast lidem více přiblížit. Proto budeme rádi i za vaše postřehy, tipy na zajímavé reportáže, tipy na výlety nebo i na vaše krásné fotografie a věřím, že společně budeme bavit všechny, kdo mají Lipensko rádi.

Za redakční tým
za spolupráci i přízeň předem děkuje
Jiří Mánek, předseda Turistického spolku Lipensko

JACHTING NA LIPNĚ

ČTĚTE NA STRANĚ 38

OBSAH

08

LIPENSKÁ ZÁCHRANÁŘKA
VYRÁŽÍ OD PLOTNY
ROVNOU K TONOUCÍM

01

20

LESNÍ SVĚT
PLNÝ ZÁŽITKŮ
PRO CELOU RODINU

48

JIHOČESKÉ SILNIČKY OŽILY HISTORIÍ
MOTORISMU. SOUTH BOHEMIA CLASSIC
ZAVÍTALA I NA LIPENSKO

60

STOŽEC LÁKÁ NA KAPLI,
ZÁZRAČNÝ PRAMEN,
PRALES I STRÁŽNÍ HRAD

76

SERIÁL: ZANIKLÉ
ŠUMAVSKÉ OBCE
VÝSTAVA

LIPENSKO

Čtvrtletník, lifestyleový turistický magazín z oblasti Lipenska, od Stožce po Rožmberk / Editor: Jiří Mánek / Šéfredaktor: Jan Tomas / Korektury: Petr Kučera / Redakční rada: Adéla Černá (Černá v Pošumaví), Petr Čmerda (Volary), Hynek Hladík (Prachatice), Regina Houšková (Přední Výtoň), Kateřina Hudečková (TSL), Ivo Janoušek (Český Krumlov), Jiří Mánek (TSL), Antonín Mrázek (Rožmberk), Jan Palkovič (Č. Krumlov), Petr Studnička (Praha), Jan Straka (Vyšší Brod), Marie Šotolová (Boletice), Jan Tomas (Vimperk), Tereza Wilzingová (Frymburk) / Design a DTP zpracování: David Plouhar, MONELLO design atelier / Barevné korekce a retuš: Jiří Kořan / Inzerce: Jiří Mánek, tel.: +420 731 530 475, jiri.manek@tslipenska.cz / Objednávky a předplatné: Kateřina Hudečková, tel.: +420 776 699 074, e-mail: katerina.hudeckova@tslipenska.cz / Vydavatel a adresa redakce: Turistický spolek Lipenska, IČ: 05044791, Loučovice 51, 382 76 Loučovice, e-mail pro korespondenci: jiri.manek@tslipenska.cz, www.tslipenska.cz / Tisk: Typodesign, s.r.o. / Číslo vychází 30. 9. 2016, podzim 2016, ročník 1 Evidenční číslo: MK ČR E 22644 / ISSN: 2533-4514 / Přetisk a jakékoli šíření povoleno pouze se souhlasem vydavatele. / Prodejní cena výtisku: 68 Kč

NOVÝ SPOLEK OBCÍ A PODNIKATELŮ BUDE PROPAGOVAT KRÁSY LIPENSKA

TEXT JIŘÍ MÁNEK **FOTO** TURISTICKÝ SPOLEK LIPENSKA

Na Lipensku začala fungovat nová společnost, která chce propagovat celý region jako atraktivní turistickou destinaci. Má název Turistický spolek Lipenska. O založení rozhodl Svazek lipenských obcí na svých zasedáních už koncem minulého roku. Spolek zatím sdružuje 21 zakládajících členů, a další subjekty ze zájmové oblasti od Stožce až po Rožmberk se hlásí o členství. Jeho účelem je sdružit obce, podnikající právnické osoby, zájmové spolky a fyzické osoby, které chtějí pomoci s rozvojem Lipenska.

Dlouhodobým snem je vytvořit na Lipensku silnou destinační společnost, která by integrovala zájmy celého regionu tak, aby Lipensko bylo konkurenceschopnou destinací evropského významu. Zatím se to ne zcela dařilo, a i proto před námi stojí nelehký úkol. Na Lipensku působí stovky subjektů a každý v rámci svých možností investuje mnoho díličního úsilí, času i prostředků, ale chybí integrující prvek. Čím více subjektů se zapojí, tím méně to každého bude stát úsilí, času i peněz a přitom se může dosáhnout daleko lepších výsledků, a jistě čeká nás dlouhodobější proces. Zkoušíme na Lipensku rozjet projekt, který nemá v ČR a asi ani ve světě obdoby. To proto, že v ČR neexistuje kvalitní zákon o cestovním ruchu, jako to známe ze zahraničí. Vnímám také, že na Lipensku panuje mírné hašteření regionálně klíčových hráčů, které cestu ke společné prosperitě příliš neusnadňuje. Přesto věřím, že vznikem a usilovnou prací Turistického spolku Lipenska se podaří region zapojit a smelit a že společnými silami se nám podaří ještě více využít potenciálu, který Lipensko má.

Lipensko je specifická oblast, kde byl život v minulosti velmi negativně zasažen. Po válce došlo k násilnému odsunu části obyvatelstva, zprětrhaly se sociální i historické vazby, zanikla zde řada obcí a zaniklo na 4000 pracovních míst. To jsou rány, ze kterých se region musí stále vzpamatovávat. Průmysl, dřevařství, velké podniky ani zemědělství v dřívější podobě se zde již nikdy neob-

noví. A proto jediným možným způsobem, jak oblast stabilizovat, přinést práci místním lidem, vytvářet podmínky pro rozvoj podnikání a vytvořit podmínky pro dobrý život, je cestovní ruch. Dobrou zprávou je, že podle exaktních dat Ústavu územního rozvoje je Lipensko po Praze územím s druhým největším potenciálem pro rozvoj cestovního ruchu v celé ČR, a proto navzdory nepříznivé historii věřím v úspěch.

Lipensko je krásná oblast kde návštěvníci najdou vše, co si přejí. Od divočiny národního parku na Stožecku, přes klid na pravém břehu Lipna až po Přední Výtoň, je tu historie v podobě Schwarzenberského kanálu, Pašijového divadla v Hořicích, kláštera ve Vyšším Brodě a úžasného Rožmberka. Máme tu ráj vodních sportů a rybářů v podobě sladkovodního moře i řeky Vltavy, je tu zábava a nejlepší možná infrastruktura v Lipně nad Vltavou, je tu obrovský potenciál v chystaném rozvoji Loučovic, je tu fenomén zaniklých obcí. Ale hlavně, je tu vzájemná vůle obcí a podnikatelů spolupracovat na společném cíli. Sportovní terminologií řečeno má celé Lipensko od Stožce po Rožmberk potenciál hrát první ligu v oblasti cestovního ruchu a turistiky. Má potenciál se stát krásným a bohatým koutem přírody uprostřed Evropy. Turistický spolek Lipenska je proto otevřený všem, kdo chce pro Lipensko to nejlepší, protože bez vzájemné spolupráce mnoha lipenských subjektů zůstaneme všichni hrát jen okresní přebor.

Cíle Turistického spolku Lipenska:

1. Propagace turistické oblasti Lipenska;
2. Zkvalitnění a zefektivnění služeb poskytovaných v turistické oblasti Lipenska;
3. Vytváření turistických produktů a zlepšování turistické nabídky turistické oblasti Lipenska
4. Vytvoření platformy pro spolupráci členů spolku;
5. Sběr, výměna a vyhodnocování informací, statistických údajů, informací a dat o návštěvnosti, fungování služeb a jejich využívání;
6. Prezentování společných zájmů a názorů členů navenek;
7. Podílet se na přípravě a připomínkování legislativy dotýkající se turistiky a cestovního ruchu;
8. Podílet se na přípravě dalšího rozvoje turistické oblasti Lipenska;

www.tslipenska.cz

Zakládajícími členové Turistického spolku Lipenska jsou na základě usnesení svých zastupitelstev obce:

Stožec, Černá v Pošumaví, Hořice na Šumavě, Lipno nad Vltavou, Přední Výtoň, Loučovice a město Vyšší Brod a Rožmberk nad Vltavou.

Vedle obcí patří mezi zakladatele spolku i významné ekonomické subjekty z Lipenska, jako například Stezka korunami stromů, Lipno Servis, hotel Maxant z Frymburka, ze stejného města pochází i další člen spolku kemp Frymburk manželů Wilzingových, který zde působí již 21 let, nebo Kemp Jestřábí v Černé v Pošumaví. Mezi neziskovými organizacemi nechybí Záchraná vodní služba Lipenska.

LIPENSKÁ ZÁCHRANÁŘKA VYRÁŽÍ OD PLOTNY ROVNOU K TONOUCÍM

TEXT PAVEL PECHOUŠEK FOTO TURISTICKÝ SPOLEK LIPENSKA

Adéla Černá hlídá hladinu Lipenské přehrady již deset let a dobrovolně zde zachraňuje životy. Jen za letošní léto pomohla zachránit tři vážně zraněné.

V 90. letech znal celý svět populární americký seriál Pobřežní hlídka. Na vlnadnou Pamelu Anderson a sympatického Davida Hasselhofa diváci nezapomněli dodnes. Také hladinu Lipenské přehrady celé léto sledují vodní záchranáři. „Lidé nás i teď po tak dlouhé době stále srovnávají. Realita je však někde jinde. Případy, ke kterým vyjíždíme, jsou jiné, a i vybavení, jež používáme, se trochu liší. Cíl máme ale opravdu stejný. Pomoci všem, kteří to potřebují. Jen v plavkách by nám tady na Lipně byla určitě zima,“ usmívá se vodní

záchranářka z Lipenského jezera Adéla Černá.

Na Lipně pomáhá všem, kteří při koupání mají náhlé problémy nebo si neví rady. Čtyřiatřicetiletá vodní záchranářka největší domácí vodní nádrž hlídá deset let. Svou práci dělá dobrovolně stejně jako ostatní kolegové z Vodní záchranné služby Český Krumlov, která je součástí Integrovaného záchranného systému Jihočeského kraje.

Vodní záchranáři jsou vyškolení ve speciálních záchranných technikách na vodních plochách. Mezi

další nutné dovednosti patří i zdravotní vzdělání, potápěčské zkoušky, ovládnutí plavidel, výškové práce, znalost meteorologie, hydrologie, radiologie a mnohé další. Jsou připraveni k profesionálnímu řešení jakékoli krizové situace. Fungují jako first response, jako první záchrana na vodě i na břehu. Jejich poslání snese srovnání s Horskou službou, odlišné mají samozřejmě prostředí, ve kterém se pohybují.

Během letních prázdnin lipenští vodní záchranáři vyjžděli ke třem vážným případům. Jeden muž se z

čovali v ožívování, začal dokonce ztěžka spontánně dýchat. Letecká záchranná služba jej transportovala do nemocnice. „Měli jsme štěstí, byli jsme u něj včas a dle slov lékaře z letecké záchranky jsme mu kvalitní resuscitací a včasným podáním výboje umožnili přežít,“ uvedla Černá. Celá situace je o to pikantnější, že Adéla po návratu na základnu plavala závod na 5 km, ve kterém skončila na stříbrné pozici, pak se vrátila domů zpět k rodině. „Podle slov mého kolegy záchranáře Jerryho, je to takový „normální“ den vodní záchranářky,“ směje se.

„Měli jsme štěstí, byli jsme u něj včas a podle lékaře z letecké záchranky jsme mu kvalitní resuscitací a včasným podáním výboje umožnili přežít,“

důvodu zdravotního selhání utopil. „Nefungujeme jen na vodě, jak by se mohlo zdát. V době, kdy jsme pořádali tradiční Mezinárodní plavecký závod, jsme dostali hlášení, že se na silnici vedoucí do Dolní Vltavice nachází cyklista v bezvědomí. S kolegou Honzou Kolouchem jsme okamžitě vyrazili a na uvedeném místě skutečně našli muže, kterému již jeho přátelé prováděli nepřímou masáž srdce,“ uvedla. Dvojice záchranářů pacienta převzala, pokračovala v resuscitaci a použili externí defibrilátor. „Po nějaké chvíli, kdy jsme pokračovali

Za celé léto vyjždějí obvykle k padesáti zavoláním. Nejčastěji se jedná o přecenění sil. Často se stává, že začínající surfaři zkusí jezdit bez instruktora a voda a vítr je rychle zanesou někam, kam nechtějí. Problém také nastane, když úplně přestane foukat nebo se přičene bouřka.

Podle ní jsou nejhorší případy, na jejichž počátku stojí alkohol. "Vůbec nejsmutnější je, když do všeho dospělí, kteří jsou opilí, zatáhnou i děti," uvedla. K takovému případu došlo například letos na začátku léta.

Půjčovatel člunu vyzval vodní záchranáře, zda by nepomohli s hledáním ztraceného člunu, který si půjčili dva otcové se svými dětmi. "Když jsme je našli, tak byli oba tatínkové úplně na plech. Ten, který měl kapitánské zkoušky, se navíc nemohl ani hýbat. Naštěstí vše dobře dopadlo a všichni skončili v pořádku na břehu," uvedla Adéla.

Její cesta k vodnímu záchranářství vedla skrze plavání. "Jezdila jsem na závody, tam si mě tehdejší trenér Vodní záchranné služby vyhlédl. Zkusila jsem první závody s prvky simulujícími záchranu ve vodě, úspěšně, a tak jsem zůstala," uvedla.

Vodní záchranářství ji zaujalo a začala navštěvovat kurzy. "Začala jsem opravdu úplně od základů a na jednom specializačním kurzu záchranu na divoké vodě jsem se potkala s Milanem Bukáčkem," uvedla. Tehdejší i současný vedoucí Lipenské vodní záchranné služby ji pozval na plavecké závody, které se konaly na Lipně.

"Dívala jsem se na tu obrovskou vodní plochu a nemohla odtrhnout oči," řekla rodačka z Karlových Varů. Závod vyhrála a Bukáček jí nabídl týdenní službu. Přijala a vracela se stále častěji. Nakonec tu našla i životního partnera a na Lipně zůstala. "Splnil se mi sen. Mám Lipno asi 70 metrů od domova. Teď se mi někdy stane, že třeba vařím rodině oběd, volá

dispečer kvůli případu a já běžím ke člunu a vyjždím na vodu. Pak se vrátím, dovařím a vše je jako obvykle," uvedla.

V týdenních turnusech se u lipenské vodní záchranné služby přes léto střídalo asi 20 lidí, sloužili tu minimálně ve dvojicích. Všichni záchranáři jsou dobrovolníci. Nejčastěji jsou to vojáci, hasiči, státní zaměstnanci, ale i živnostníci. Adéla pomáhá svému příteli při provozování kempu v Černé v Pošumaví, k tomu ji živí fotografování a počítačová grafika.

Dobrovolná jednotka funguje stejně jako na Lipně třeba i na Slapech ve středních Čechách a Nových Mlýnech na jižní Moravě. Zákon ani vyhláška provozování služby zatím nenařizuje. Brzy se ale situace změní a vodní záchranáři budou mít peníze alespoň na vybavení pro svoji práci.

"Vybavení i všechno ostatní jsme si dosud platili sami. Často z kurzů a přednášek, které organizujeme," řekla Černá. Důležitou součástí práce vodních záchranářů je i preventivní činnost, k níž patří i distribuce samolepek s přímým tísňovým číslem 606 116 001 ubytovatelům na celém Lipně. "Když si turisté půjčí nějaké sportovní náčiní, jedou s ním na výlet. Je důležité někomu dát vědět, kam jedou a kdy se vrátí. To jim může zachránit život. Bohužel to zatím dělá jen minimum lidí," uzavřela.

Adéla Černá

- Narozená v Ostrově u Karlových Varů ve znamení lva.
- Plavání se věnuje od svých 4 let.
- Vodní záchranářkou je od 14 let.
- V 16 letech zachránila lidský život a získala ocenění od města Karlovy Vary.
- Od té doby má bezpočet zásahů a desítky zachráněných životů nejen na vodě.
- Miluje plavání, ve vodě se cítí jako doma.
- Ráda čte, cestuje, poznává nové lidi a věnuje se výrobě šperků.
- Rodina je pro ni na prvním místě a se svým přítelem pečuje o 7 letého Štěpánka, ten chce být vodním záchranářem jako ona.

OLYMPIJSKÝ PARK BYL PRO LIPENSKO NEJVĚTŠÍ UDÁLOSTÍ OD STAVBY PŘEHRADY

TEXT TURISTICKÝ SPOLEK LIPENSKA FOTO JIHOČESKÝ KRAJ

V uplynulém létě bylo hlavní událostí celé Lipenské oblasti jednoznačně projekt RIO LIPNO 2016. Olympijský park navštívilo více než 340.000 lidí a podle řady zdejších starostů a podnikatelů znamenal projekt pro oblast Lipenska nejen zviditelnění, ale také ekonomický přínos.

Podle lipenských starostů a podnikatelů znamenal Olympijský park, který ve všech lipenských obcích fungoval od 5. do 22. srpna, především zviditelnění regionu a pro danou lokalitu také ekonomický přínos. Park Rio Lipno 2016 za 17 dní navštívilo přes 340.000 lidí, což překonalo očekávání pořadatelů. "Projekt byl jednoznačně úspěšný. Může sloužit jako inspirace pro další olympijské hry," uvedl pro časopis Lipensko úspěšný veslař Václav Chalupa, který patřil k tvářím parku. Chalupa s veslováním začínal v Jindřichově Hradci, v Lipně nad Vltavou nyní vede oddíl ma-

lých veslařů. (rozhovor s Václavem Chalupou bude obsahem zimního čísla časopisu Lipensko, pozn.aut.)

Další letní olympiáda se v japonském Tokiu uskuteční za čtyři roky. Místo, kde olympijský park vyrostl, je v tuto dobu předběžné. Václav Chalupa ale ocenil, že letošní dobrá volba byla vybudovat areál tentokrát mimo Prahu, kde stál při zimních olympijských hrách v Soči v roce 2014.

Jádro parku bylo v obci Lipno nad Vltavou. Zvýšený příliv turistů byl ale patrný i v dalších obcích. "Loučovice má teď každý spojený s divokou vodou.

Obec se podařilo výborně zviditelnit. Během léta k nám přijelo mnohem více lidí, kteří se stravovali v místních restauracích a nakupovali v obchodech. Pro nás to mělo i kvalitní ekonomický efekt," řekl starosta Loučovic Jan Kubík. Projekt Rio Lipno by měl podle auditu zajistit z každé investované koruny pětinasobný zisk. Ten by měl pramenit především z toho, co turisté

nad Vltavou zůstalo hřiště na plážový fotbal. Nejnákladnější investicí bylo molo v Černé v Pošumaví, které slouží jachtingu, a také pumptracková dráha v Lipně nad Vltavou. Lipenským sportovním oddílům zůstalo sportovní vybavení. Jedná se například o 1000 míčů na nohejbal či volejbal, koše na basketbal nebo přenosné bezpečnostní brány na fotbal.

„Loučovice má teď každý spojený s divokou vodou. Obec se podařilo výborně zviditelnit.“ řekl starosta Loučovic Jan Kubík

v Lipně nad Vltavou a okolí utratí. Jihočeský kraj si audit rentabilitnosti nechal vypracovat od společnosti KPMG. „U nás Rio Lipno celkovou návštěvnost zase tak moc neovlivnilo, i když jsme u nás na hřišti měli po dobu olympiády zapůjčenou velkoplošnou obrazovku pro sledování přímých přenosů. Pro naši obec zůstává hlavním pozitivem dar ve formě ping-pongových stolů a setů na šachy od České unie sportu,“ uvedl starosta obce Nová Pec Jakub Koželuh.

Podle Českého olympijského výboru projekt trvale zkvalitnil některá sportoviště v oblasti. Nový povrch získal atletický stadion ve Frymburku. Přímo v Lipně

A jaký je názor Turistického spolku Lipenska, který se stará o strategický rozvoj obcí a podnikatelských subjektů od Stožce až po Rožmberk? "Naší úlohou je propagovat lipenskou oblast od Stožce po Rožmberk jako ideální místo pro trávení volného času a dovolených, a pro tento cíl jsme si nemohli vysnit lepší projekt, než bylo Rio Lipno. Celý národ viděl zprávy z Lipna v televizi a mohl si je přečíst ve všech médiích, což je pro naši oblast nejlepší reklama, která se zúročí i v příštích letech. Já myslím, že to byla největší událost od doby stavby přehrady," uvedl předseda spolku Jiří Mánek.

UNIKÁTNÍ KNIHA UKAZUJE TO, CO ZMIZELO POD HLADINOU LIPNA

TEXT TURISTICKÝ SPOLEK LIPENSKA **FOTO** REPRO LIPNO-KRAJINA POD HLADINOU

280 unikátních fotografií v nové knize o Lipensku ukazuje to, co zmizelo po hladinou Lipenské přehrady.

Výjimečná kniha Lipno – krajina pod hladinou ukazuje zmizelou podobu Vltavy a dávné šumavské přírody, památek, měst, obcí a portréty lidí, kteří žili na území dnešního Lipenska před výstavbou přehrady. Prostřednictvím 280 unikátních snímků z Fotoateliéru Seidel, ale i od dalších fotografů, mohou čtenáři nahlédnout do míst, která jsou dnes skryta pod hladinou.

Autory knihy jsou Petr Hudičák – Zdena Mrázková – Jindřich Špinar. Hudičák je kurátor Muzea Fotoateliéru Seidel v Českém Krumlově.

Snímky pocházejí z let 1872–2015, mnohé z nich jsou publikovány poprvé, jiné jsou sice již známé, ne však v předkládané kvalitě a souvislostech. Fotografové zachytili portrét a tvář, dochované texty zase myšlenky a duši. Proto jsou v knize umístěny i ukázky ze vzpomínek fotografovaných osob a z jejich literárního díla.

Při sestavování knihy se autorům podařilo nalézt a sestavit dosud neznámé panorama krajiny kolem Horní Plané, nechybí nejstarší dochovaný snímek grafitových dolů z roku 1872, nejstarší dochovaná pohlednice, která zachycuje Černou v Pošumaví v roce 1899 nebo panoramatické záběry dokumentující postupné zatopení Frymburka.

„Lipenská krajina měla štěstí na řadu znamenitých fotografů. Přicházeli a fotili lidi, vesnice, památky a krajinu, byla to jejich živnost. Netušili, že zachycují scenérie, které jednou pohltní jezero. Vytvořili tak celé svitky reportáží ze zaniklého světa,“ uvedl Petr Hudičák.

Podle něj následně přišla na Lipno další generace fotografů, která krajinu fotila záměrně, protože věděla o záměru vybudovat zde přehradu.

An aerial photograph of a village with red-roofed houses and a church spire, situated on the shore of a large, calm lake. The surrounding landscape is lush green with rolling hills and dense forests. The sky is clear and blue. Overlaid on the image is a white text box containing a quote.

„Lipenská krajina měla štěstí na řadu znamenitých fotografů. Přicházeli a fotili lidi, vesnice, památky a krajinu, byla to jejich živnost.“

Nádraží Černá – Hůrka, pracovníci tuhových závodů manipulují s přepravními sudy používanými k přepravě grafitu.

*Pohled od Vltavy je nejstarším známým snímkem Výtoně.
Místo, kde ženy hrabaly začátkem 20. století seno se dnes nachází téměř 20 metrů pod hladinou.*

Na fotografiích v knize jsou vedle přírody a krajiny lidé, kteří tu v té době žili - hudebníci, spisovatelé, aristokraté, politici, ale i obyčejní lidé. "Například ti, kteří pracovali na nádraží v Nové Peci, žili tam, kde dnes stojí Marina, kudy pluje vltavický nebo hornoplánský přívoz, kde je frymburské přístaviště, ale i jinde," uvedla další autorka knihy Zdena Mrázková.

V knize lze nalézt krajinu okolo řeky Vltavy od Lipenského zdvihu po Novou Pec před zatopením Lipenskou přehradou a v době výstavby přehrady. Kniha obsahuje několik map a v každé kapitole srovnávací letecké

snímky před a po zátopě údolí vodou s vyznačením dnešních břehů na snímcích z let těsně před napuštěním přehrady. Fotografie spojují texty popisující příběhy jednotlivých lidí, rodin a celých vesnic. V první knize, která se textově i obrazově věnuje celému Lipensku, začíná každá z osmi kapitol snímkem z vyznačením hladiny zátopy a končí leteckým snímkem z roku 2015.

Součástí příštího čísla bude i rozhovor s 87letým Karlem Matznerem, což je poslední z řady deseti stavbyvedoucích lipenské hydrocentrály, v roce 1961 přehradu uváděl do provozu.

Lipno / krajina pod hladinou

240 stran, 280 fotografií, vázaná, cena 530 Kč.
K dostání: Museum Fotoatelier Seidel, Linecká 272, Český Krumlov

LIPNO / Lippen

Německý mládežnický oddíl mládě vesloví, zorganizovaný před zrušením velkého čluně mládež pro jeho vzniku, převážně pro veslače. Je zrušen v roce 1932 po zrušení oddílu mládež vesloví. Je zrušen v roce 1932 po zrušení oddílu mládež vesloví. Je zrušen v roce 1932 po zrušení oddílu mládež vesloví.

Objevitelství pravecké pastviny obilná obilná. Je zrušen v roce 1932 po zrušení oddílu mládež vesloví. Je zrušen v roce 1932 po zrušení oddílu mládež vesloví.

A pak se na starost Lipna dohodli již jen velká zrušen v roce 1932 po zrušení oddílu mládež vesloví. Je zrušen v roce 1932 po zrušení oddílu mládež vesloví.

řeky a měly se na starost Lipna dohodli již jen velká zrušen v roce 1932 po zrušení oddílu mládež vesloví. Je zrušen v roce 1932 po zrušení oddílu mládež vesloví.

první dílna byla završena v sídlišti na pražské okraji. Je zrušen v roce 1932 po zrušení oddílu mládež vesloví. Je zrušen v roce 1932 po zrušení oddílu mládež vesloví.

43. Dvůr Lipno od r. 1932. Mlýnský náhon, v roce 1932 po zrušení oddílu mládež vesloví. Je zrušen v roce 1932 po zrušení oddílu mládež vesloví.

44. Dvůr Lipno od r. 1932. Mlýnský náhon, v roce 1932 po zrušení oddílu mládež vesloví. Je zrušen v roce 1932 po zrušení oddílu mládež vesloví.

LESNÍ SVĚT PLNÝ ZÁŽITKŮ PRO CELOU RODINU

TEXT KRÁLOVSTVÍ LESA FOTO ARCHIV KRÁLOVSTVÍ LESA

Stezka korunami stromů se stala za několik let přirozenou dominantou Lipna. Po pěti letech se areál významně rozšiřuje i pod koruny stromů. V novém projektu Království lesa čeká na návštěvníky bezpočet nevšedních a nezapomenutelných zážitků.

Nové lesní město s množstvím herních prvků přibližuje krásu a rozmanitost lesa. V lipenském Království lesa na vás čeká bezpočet zážitků. Nevšedních a nezapomenutelných. Několik desítek atrakcí pro malé i velké najdete kousek od Stezky korunami stromů. V Království lesa najdete dále originální lanovky, provazové sestavy, stromová městečka, prolézačky, houpačky, půvabné domečky pro děti, hrady a hradíště, kolotoče, pískoviště nebo skluzavky.

Chcete zažít, co se odehrává pod zeleným kobercem, který vidíte ze Stezky korunami stromů? Hledáte místo, kde můžete s celou rodinou strávit hodiny dováděním? Láká vás stát se aspoň na chvíli součástí lesního spole-

čenství? Nová oáza na Šumavě je zasvěcena hrám, dovádění a zdokonalování pohybových schopností. Bez ohledu na věk. Připravte si proto dostatek energie na desítky fantastických atrakcí. Můžete se zabydlet v bludišti mezi mladými stromky. Ztratit se v mraveništi. Anebo na velké trampolině vyskočit až k větvoví vzrostlých stromů.

K novému lesnímu areálu se lze dostat lanovkou, stezkabusem nebo po vyznačené pěší cestě. V provozu je zde hned několik restaurací a občerstvení s nabídkou tradičních šumavských jídel inspirovaných přírodou. Děti nachne pestré zmrzlinové království. Království lesa se nachází kousek od Stezky korunami stromů Lipno.

Rozsáhlá lanová centra připomínají stezky pro veverky.

Originální prolézačky, lanovky, dřevěné domky, rozsáhlé provazové sestavy, houpačky a další herní prvky jsou přímo inspirovány životem v lese.

UŽ 25 LET PROVOZUJÍ JEDEN Z NEJLEPŠÍCH HOTELŮ NA LIPENSKU

TEXT PAVEL PECHOUŠEK FOTO ARCHIV HOTELU MAXANT

Manželé Semšovi provozují ve Frymburku hotel Maxant již více než 25 let. Byli jedni z prvních, kteří zde začali s tímto typem podnikání. Jak se za tyto léta změnilo hotelnictví na Lipensku, vzpomínala pro časopis Lipensko Vladislava Semšová.

Vladislavu Semšovou přilákalo k Lipenské přehradě především zdravé životní prostředí. Byl začátek 80.let a nynější majitelka wellness hotelu Maxant z Frymburku tehdy žila na Teplicku. „Životní prostředí bylo velice špatné. Teplárny, elektrárny, povrchové doly. My jsme měli dvě malé holčičky a chtěli jsme je vychovávat v jižních Čechách, stejně jako to tehdy chtělo hodně Severočechů,“ začíná s vyprávěním. Její manžel začal tehdy pracovat u Povodí Vltavy a ona jako učitelka v mateřské škole v Lipně nad Vltavou.

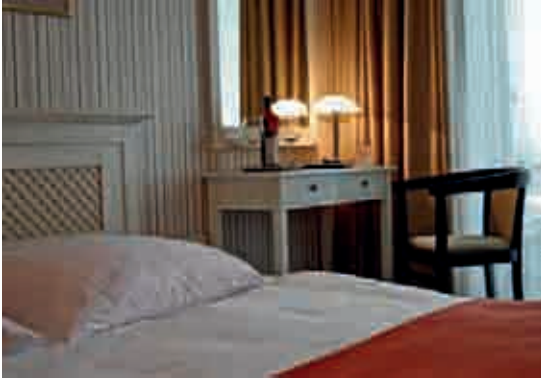
Nedaleko bylo pohraniční pásmo, kde mohli žít jen lidé, kteří měli důvěru tehdejšího režimu. „Zemědělci, lesáci, vojáci a lidé pracující na Povodí. Můj manžel emigroval v roce 1968, následně se ale do ČSSR vrátil a měl štěstí, že mu tehdejší ředitel Povodí věřil a zaměstnal ho,“ uvedla.

Téměř ihned po sametové revoluci začali podnikat. „Manžel má podnikání v krvi. Jeho rodina měla v Hostomicích u Duchcova obchodní dům s látkami,“ vysvětluje. Rodina začala nejprve provozovat malé bistro, které stojí naproti dnešnímu Maxantu. V té době se nejen na Lipně prodávala řada nemovitostí, které vlastnily socialistické podniky. „Dům, ve kterém dnes stojí hotel Maxant, jsme koupili od tehdejší Okresní stavební společnosti z Tábora. Dům byl velice zchátralý. Jednalo se o bytový dům a v přízemí měla Jednota cukrárnu. Zanedbaná ale byla v té době většina Frymburku,“ vzpomíná.

Hypotéky byly tehdy až na 16 procentní úrok, splátky se nejdříve nedařilo dodržovat a Semšovi si museli pomáhat i překlenovacími úvěry. Finanční situaci jim tehdy zkomplikoval i krach Agrobanky.

Hotel Maxant na frymburském náměstí.

„Velkou výhodou bylo, že manžel uměl anglicky a německy. Začali jsme sami jezdit na veletrhy cestovního ruchu,“ uvedla. Na vlastní náklady si postavil stánek, kde prezentoval celé Lipensko, ne jen hotel Maxant. Také díky tomu objevili Lipno turisté ze zahraničí. „Manžel je ten typ člověka, který ne nechá nikoho projít bez toho, aby ho zastavil a vyprávěl mu o Lipně,“ uvedla.

vědět tímto způsobem. Navíc se sem chtěli podívat všichni starousedlíci, kteří museli po válce odejít,“ vysvětluje.

Maxant byl tehdy jediný hotel široko daleko, který měl dobrou českou kuchyni, čisté postele a pokoje s vlastní koupelnou.

„Tehdy stačilo vařit borůvkové knedlíky, vepřovou se zelím a svíčkovou a měli jsme frontu turistů, která

„Tehdy stačilo vařit borůvkové knedlíky, vepřovou se zelím a svíčkovou a měli jsme frontu turistů, která stála až ven,“ říká paní Semšová

Na začátku 90.let neexistoval internet a mobilní telefony. Byla jen pevná linka a fax. „Když jsme jeli na týdenní veletrh do Lipska, Norimberku, Berlína nebo Utrechtu, tak v noci začaly chodit první faxové zprávy a do rána jsme měli na zemi dvoumetrový pakl s objednávkami, které vylezly z faxu,“ řekla. „Hodně nám tehdy pomohlo, že jsme o sobě dali

stála až ven,“ uvedla. Konkurence byla tehdy téměř nulová. Maxant provozují 25 let, ve srovnání se začátky se doba zásadně změnila, konkurence je obrovská a hezkých penzionů je na Lipensku stále více. Dnes si tu hosté objednávají svíčkové steaky, smažený sýr, vepřový řízek, ryby, ale také tu dobrou českou svíčkovou. Pořád jim ale do Maxantu jezdí stálá

klientela. „Letos se nám vrátilo několik rodin, které jsme neviděli třeba 10 let. Stoupl počet tuzemských hostů. Lidé se bojí jezdit do zahraničí,“ uvedla Semšová.

V průběhu let se zvyšoval počet pokojů, rozšiřovaly se prostory pro restauraci, gastronomický provoz se rozšířil i o cukrárnu. Přibylo wellness centrum s bazénem i s relaxační zimní zahradou. „Po deseti letech jsme navíc od obecního úřadu odkoupili dům, který sousedil s původním Maxantem, a mohli jsme rozšířit počet pokojů. Výměnou za to jsme pro původní nájemníky udělali čtyři nové byty,“ uvedla majitelka s tím, že se vždy inspirovali v nabídce západních hotelů. „Za celou dobu provozu hotelu jsme do zlepšení nabídky služeb i komfortu ubytování investovali mnoho peněz.“

S provozem jim pomáhají jejich dvě dcery. Jedna se provdala na Floridu, ale zhruba půl roku tráví na Lipně. V Maxantu má starosti recepci a marketing. Druhá dcera se svým manželem stará o restauraci, cukrárnu a služby wellness.

Za léta, kdy Maxant provozují, se pro podnik vyučilo asi 40 zaměstnanců. Řada si otevřela svůj vlastní pension nebo restauraci. „Poznala jsem tu celou řadu bezvadných, pracovitých lidí, které často potkáváme v restauracích na našich výletech pohraničím,“ popisuje. Nejdéle zde pracoval číšník, který se u nás vyučil a pracoval zde 20 let. „Dnešní mladá chtějí všechno hned a nechtějí proto tolik udělat. Rádi si půjčují peníze, diví se, že nemají na splácení a brzy přichází krach,“ uvedla.

Do budoucna tu mají ještě velké plány. V suterénu budovy mají zařízený bar, který ale nakonec uzavřeli. „Jsou tam i kulečnický a minibowling. Bar jsme se ale rozhodli uzavřít, hosté baru v noci rušili ty spící. Prostory baru bychom rádi využili k rozšíření wellness,“ uvedla s tím, že by se jí líbilo, kdyby se Frymburk do povědomí turistů zapsal například novým lázeňským zaměřením. „Například Lipenské vzdušné lázně. Mám moc ráda Lipno nad Vltavou, ale začíná to tam být až moc hektické. Ve Frymburku bychom mohli těžit z toho klidu, který tu máme, ale přitom nejsme od Lipna daleko“ uzavřela.

Vladislava Semšová s dcerou Martinou. (Foto M. Bártík)

WILZING – TOHLE JMÉNO JE S LIPNEM SPOJENÉ 25 LET

TEXT PAVEL PECHOUŠEK FOTO TURISTICKÝ SPOLEK LIPENSKA

„Obce a podnikatelé z Lipenska se musí do budoucna více spojit,“ uvedl pro časopis Lipensko Hanne Wilzing, provozovatel jednoho z největších kempů na Lipně - Camping Frymburk.

Hanne Wilzing

➡ představujeme podnikatele

www.campingfrymburk.cz/cs

Wilzing – to je jméno, které je s kvalitním kempováním u Lipenské přehrady spojené již 25 let. Osmatřicetiletý majitel kempu ve Frymburku Hanne Wilzing se narodil v Holandsku. Frymburský kemp těží ze své atraktivní polohy, neopakovatelného výhledu na jezero téměř ze všech míst i z mobilních domků, osobního přístupu k zákazníkům a vynikajících služeb, které tato část Lipenské přehrady nabízí.

“Hodně lidí má o kempování mylnou představu. To není jen postavit si stan a opékat buřty, ale kempování je styl života. Nezáleží na tom, jestli je člověk dělník nebo majitel advokátní kanceláře,” uvádí Hanne Wilzing s tím, že mnoho jejich hostů by si mohlo dovolit bydlet po celém světě v drahých hotelích. Raději si ale pořídí karavan nebo obytný vůz, zkrátka dům na kolečkách, aby mohli jet, kam se jim zlíbí.

Do kempu Frymburk jezdí od roku 1991 majitelé karavanů, obytných domů, ale i ti, co spí rádi pod stanem. K dispozici tu mají i moderní kompletně vybavené mobilní domky, o které je veliký zájem. Kapacita 600 lidí je naplněna od května do září.

“Při příležitosti 25. výročí jsme letos připravili různé kulturní akce pro naše hosty, společně vzpomínáme také na historii kempu. Je řada těch, kteří sem jezdí každý rok již 25 let, někteří i vícekrát za rok,” uvedl s tím, že pro stálé hosty uspořádali velké oslavy 30.dubna a 5.srpna.

Na začátku 90.let si pronajal areál 3 malých původních kempů holandský podnikatel Jan Wilzing, kempy propojil v jeden a po deseti letech úspěšného provozování ho v roce 2001 předal svému synovi Hannemu. “Táta pak otevřel nový kemp na Křivoklátsku nedaleko Kladna,” říká Hanne Wilzing.

Pochopit tehdejší rozhodnutí přestěhovat se do Československa nebylo tak složité. “Táta měl sušičku na obilí a obchodoval s ní mimo jiné i v zemích bývalého východního bloku,” vypráví Wilzing.

Když padla Železná opona, rozhodl se odejít na východ a založit si vlastní kemp. “Holanďani jsou totiž národem kempařů. Chtěl spojit příjemné s užitečným a koníček se stal i jeho prací,” dodal.

Tehdy poslal asi 2000 dopisů do obcí po Československu, Maďarsku a Polsku s návrhem, že ve městě založí nebo bude provozovat kemp. Podle odpovědí, které mu došly, se rozhodl pro Frymburk, který má v dlouhodobém nájmu. Od té doby se v kempu změnilo úplně všechno. Nové moderní ubytování v mobilních domcích, nové sociální zařízení, hřiště a vodní atrakce pro děti i dospělé.

“Hodně sázíme na osobní kontakt. Na tom je náš kemp postavený. Já nebo manželka jsme tady po celou sezónu, drtivou většinu času oba dva. Naše hosty osobně vítáme, jsme s nimi v každodenním kontaktu, pomáháme jim. Oba hovoříme holandsky, anglicky, německy, Tereza ještě navíc italsky a

francouzsky” vysvětluje Wilzing. Právě takový osobní přístup pak lidé oceňují.

Každé karavanové místo v kempu má své číslo, tím chtějí provozovatelé předejít tomu, aby o sebe návštěvníci zakopávali. “Nepotřebujeme mít přeplněný kemp. Víím, že by se k nám vešlo i 1000 lidí, ale to není účel. Chceme zajistit našim hostům komfortní luxusní dovolenou, aby byli spokojeni a stále se k nám vraceli,” uvedl s tím, že vysvětlení “my se někam upíchneme,” neakceptuje. Také tu mají zavedenou večerku ve 22.30, kterou všichni bez rozdílu respektují. Klid hlídá noční hlídač, o zábavu pro děti přes den se starají animátoři. Programy tu připravují hned ve čtyřech jazycích.

Ve Frymburku pracuje od rána do večera se svou ženou Terezou. “Já se starám spíše o ty technické věci, manželka o marketing a propagaci,” uvedl.

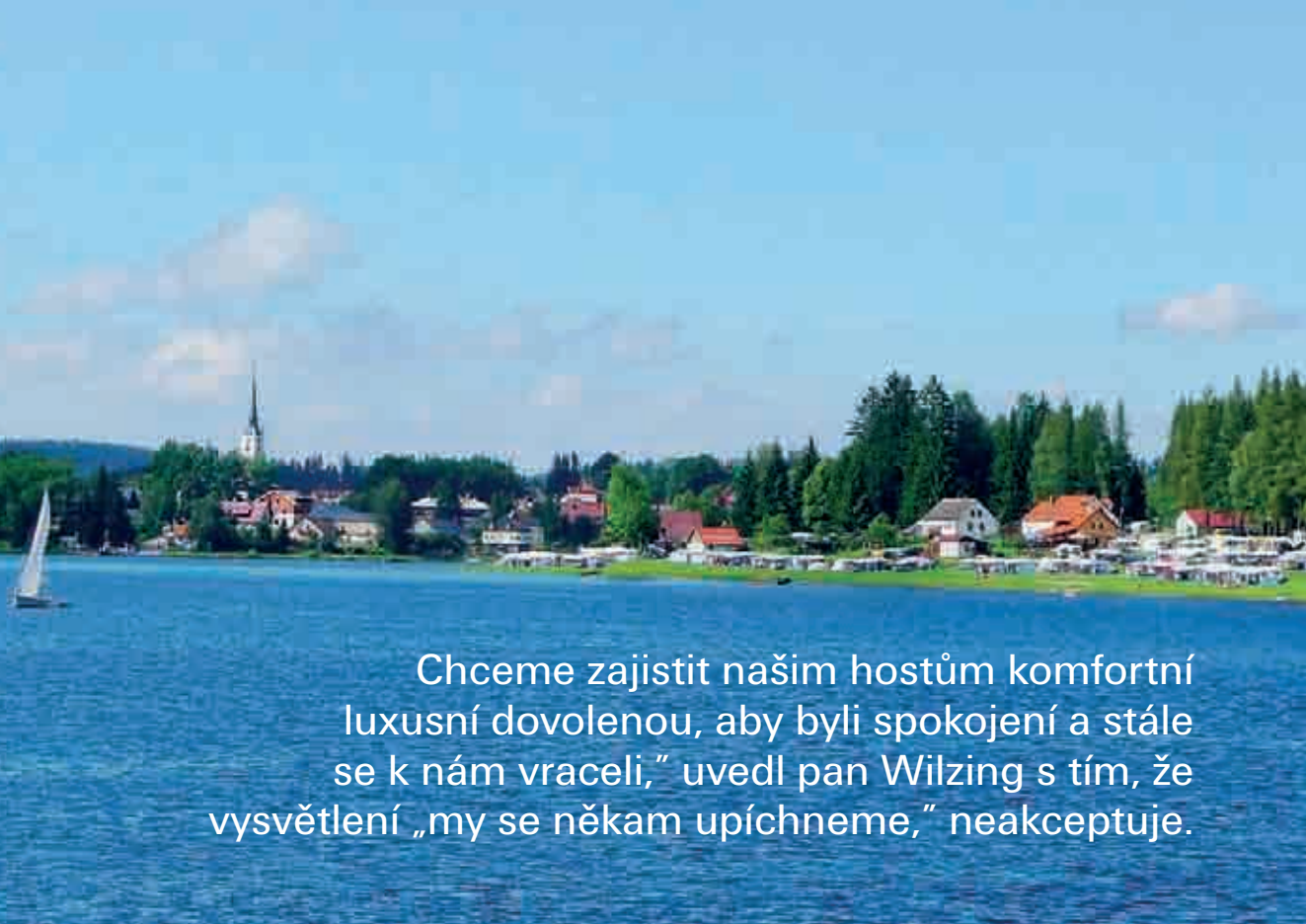
Nezastírají, že jejich ceny jsou o trochu vyšší než konkurence, ale odvádí za ně nadstandardní služby. V devadesátých letech tvořila česká klientela jen asi 10 procent, momentálně je to v průměru asi 35 procent, o českých svátcích až 90 procent, většinu v hlavní sezóně tvoří Holanďané, pak Němci, Rakušané, Dánové a další národnosti.

Rozdíl mezi českým a holandským kempařem je podle něj především v tom, že Holanďané více plánují. “Zamluví si kemp dopředu, zaplatí zálohu a jsou spokojeni, že mají svou jistotu a těší se, že přijedou. Češi nechávají vše na poslední chvíli, ale stejní jsou i Dánové. Ti jedou do Čech a cestou volají, jestli máme volné místo,” uvedl Wilzing. Různý je z jeho

pohledu také přístup k trávení dovolené. “Češi přijedou, ubytují se a hned se snaží něco dělat, sportují, plánují výlety, něco vymýšlí. Holanďan si přijede odpočinout, sedne si a klidně měsíc se dívá na jezero,” popisuje Wilzing.

Největší problém současných lipenských podnikatelů je podle Wilzinga nedostatečná komunikace a neochota nebo nemožnost se rozvíjet společně. Proto přivítal možnost připojit se k nově vzniklému Turistickému spolku Lipenska, který určuje strategický rozvoj obcí a podnikatelů na Lipensku. “Kemp máme plný, pracujeme na tom již 25 let, jsme soběstační, bez problémů. Do budoucna ale víím, že zde na Lipensku musíme fungovat všichni dohromady, jako je tomu v podobných lokalitách v zahraničí. Zatím mám z fungování spolku ty nejlepší pocity,” uvedl Hanne Wilzing.

Chceme zajistit našim hostům komfortní luxusní dovolenou, aby byli spokojení a stále se k nám vraceli," uvedl pan Wilzing s tím, že vysvětlení „my se někam upíchneme," neakceptuje.

SERIÁL O LIPENSKÝCH OBCÍCH: PŘEDNÍ VÝTOŇ

TEXT PAVEL PECHOUŠEK FOTO TURISTICKÝ SPOLEK LIPENSKA

V první části seriálu o lipenských obcích se představuje Přední Výtoň. Obec z pravého břehu přehrady, se zhruba dvěma sty obyvateli žije především z turistů, kteří tu vedle nádherné přírody naleznou hlavně klid.

Starostka Přední Výtoně Regina Houšková.

Cyklostezka z Přední Výtoně do Lipna nad Vltavou.

Obec se zhruba dvěma sty obyvateli, ležící na pravém břehu Lipna, na hranici s Rakouskem, je vyhledávaná především kvůli svému klidu, jenž tu turisté mění za ruch nedalekého Lipna nad Vltavou. Přední Výtoň. O „své“ obci v prvním díle seriálu věnovaného lipenským obcím vypráví starostka Regina Houšková, která je na zdejší radnici od roku 2002.

Přední Výtoň žije v posledních 20 letech především z cestovního ruchu. Ročně sem přijedou tisíce turistů, které lákají kromě Lipenského jezera i rozsáhlé sítě turistických tras, cyklotras a cyklostezek s přeshraničním významem, Svatý Tomáš se strážním hradem Vítkův hrádek a vyhlídkovou plošinou, Schwarzenberský plavební kanál, zaniklé obce a zachovalá příroda.

V obci jsou ubytovací kapacity všech kategorií v soukromí, penzionech i hotelech. Okolí obce je protkáno sítí cyklotras s velmi dobrými povrchy a zcela zásadní je cyklostezka vedoucí přes Lipno až do Frymburku. „Projekčně je připravena i stavba cyklostezky z Přední Výtoně do Frýdavy, jejíž výstavba je investiční prioritou pro příští roky. Jedná se o finančně nákladnou akci a obec naší velikosti musí postupně vytvořit prostředky na nutný spolupodíl a potom najít vhodný dotační titul,“ uvedla pro časopis Li-

pensko Regina Houšková s tím, že rozpočet obce se pohybuje okolo šesti milionů korun a příjmy z poplatků za ubytování mu vypomáhají zhruba půl milionem. Částka je několik let podobná a neovlivní ji zřejmě ani letošní nápor turistů související s letošním olympijským parkem Rio Lipno 2016.

„Kromě pár desítek stanů byly ubytovací kapacity naplněny tak, jako v tuto dobu každoročně,“ dodala starostka, která až do roku 2011, kdy se stala uvolněnou starostkou, pracovala na různých technických a ekonomických pozicích v zemědělství a lesnictví.

V Přední Výtoni v letošním roce investovali 1,5 milionu korun do víceúčelového hřiště s umělým povrchem. „V příštím roce bychom chtěli zasíťovat několik pozemků pro výstavbu rodinných domů,“ uvedla starostka.

Velkou výhodou Přední Výtoně je dobré spojení s Rakouskem. Tisíce návštěvníků využívají silniční hraniční přechod Guglwald a další tři hraniční přechody.

Historie obce spadá až do středověku. První zmínky se datují do roku 1377 a jsou spojeny s německým názvem Heuraffl (též Hejrov), v překladu z němčiny „lesní chýše“. Tehdy to bylo sídlo poustevníků, snad uherského mnišského řádu paulínů. Ti se podle urbáře z roku 1379 v místě dnešní obce usazovali pravděpodobně v letech 1357 –

„Naším snem je cyklostezka do Frýdavy,“ říká starostka Přední Výtoně

Přední Výtoně s kostelem sv. Filipa a Jakuba.

1384 a v odloučení od civilizace zde skromně žili a pracovali. V 18. století se Přední Výtoně stala dřevařskou osadou, svůj dnešní název získala teprve po 1. světové válce.

Proces rozkvětu obce byl násilně přerušena vysídlením původních obyvatel po 2. světové válce v letech 1945 - 48. Vystřídali je noví dosídlenci přicházející bez zkušeností s hospodařením v šumavských podmínkách. Po několika letech se i zde začíná hospodařit ve velkém, z počátku s velkými ztrátami a problémy způsobenými především velkou migrací obyvatel. Postupem doby se ale situace začala měnit k lepšímu i v zemědělském provozu státního statku. Po roce 1989 dochází k jeho privatizaci, upouští se od intenzivního hospodaření, zůstává se jen u chovu dobytka a prudce se snižuje potřeba zaměstnanců. V místě je málo pracovních příležitostí, spolu s transformací státních lesů a zrušením kasáren armády a pohraniční stráže počet obyvatel klesá téměř o třetinu původního počtu. Významným historickým milníkem je ukončení činnosti školy v roce 2001, která zde poskytovala základní vzdělání od roku 1785, s 2-letou přestávkou v letech 1945-47.

Starostka Houšková se narodila v Přední Výtoni v červenci roku 1956. Obec byla v té době velmi multikulturní, českých rodin tady bylo sotva polovina. „Většina mých

vrstevníků mluvila česky jen ve škole a doma se používal mateřský jazyk – slovenština, maďarština nebo němčina. Já jsem vyrostla dvojjazyčně a němčinu v podobě různých dialektů mám současně jako koníčka,“ usmívá se starostka.

Volný čas tráví nejraději s rodinou, ráda pracuje na zahradě a ve všech ročních obdobích a za každého počasí chodí do přírody do různých částí obce. „Od doby zrušení hraničního pásma často procházím zaniklé části obce a stále jsem nadšená nádherou kvetoucích starých ovocných stromů na jaře i hrou barev na těch samých místech na podzim,“ doplňuje.

Místním tu podle jejích slov nejvíce chybí lékařská pohotovost. „Když někdo z občanů nebo návštěvníků obce potřebuje večer nebo o víkend s dítětem vyřešit horečnaté onemocnění, musí jet 40 kilometrů do Českého Krumlova,“ říká. Samozřejmě velkým problémem je špatná dopravní obslužnost – především v létě, kdy jsou zrušeny všechny školní spoje.

„V obci by byl zájem o seniorské bydlení typu penzion. Zájemců bude přibývat, protože obyvatelstvo stárne a do klasického domova seniorů, který je v Horní Plané nebo Českém Krumlově se jim nechce,“ uzavírá.

MILOVNÍK KITINGU VYBUDOVAL V ČERNÉ KEMP PRO ADRENALINOVÉ SPORTY

TEXT PAVEL PECHOUŠEK FOTO ADÉLA ČERNÁ

Petr Beneš se před sedmi lety rozhodl v Černé v Pošumaví vybudovat sportovní kemp. Dnes si k němu jezdí ročně 20.000 lidí zasportovat, odpočinout nebo vyzkoušet kiting.

Sedmým rokem provozuje Petr Beneš kemp Ještěbík I., který leží v Černé v Pošumaví. Původem Pražák z Královských Vinohrad vypráví, že rozhodnutí přestěhovat se na jih Čech přišlo v momentě, kdy se mu společně s tehdejší ženou mělo narodit dítě. Tehdy se rozhodli, že zakouřené město není vhodné na výchovu jejich prvorozeného syna. Když přemýšleli kam se přestěhovat, padla volba na Lipno. "Už tehdy jsem měl firmu zaměřenou na kiting. Snažili jsme se propagovat adrenalinové sporty, které u nás nebyly tak docela běžné. Lipno mě vždy bavilo, už od dob vysokoškolských studií," uvedl Beneš.

KITING

je druh sportu, při kterém se používá tažný drak k pohybu člověka po zemi, sněhu či vodě nebo k jeho zdvihání do vzduchu. Drak je podobný menšímu padáku či křídlu pro paragliding. Obvykle se používá k pohánění jezdce, užívají se také brusle, lyže, mořský kajak apod. Tažný drak neslouží pouze k získání rychlosti, pokročilí jezdci dokáží díky němu vyskočit i několik metrů do vzduchu. Vedle vlastního zážitku se jedná i o divácky atraktivní sport.

Toho Petr Beneš marketingově využívá a láká do kempu milovníky adrenalinových sportů. Má k tomu všechny předpoklady. Ještě jako student na Lipně uskutečnil projekt společně s vedením sousedního lyžařského areálu Hochficht. "Tehdy jsme vymýšleli jak na Lipně trávit zimu. Zamrzlé Lipenské jezero je fenomén, který u nás nemá obdoby," uvedl.

Před sedmi lety se objevila možnost získat kemp, který dnes provozuje. Jeho záměr počítal s nutností pravidelných investic, spolupráce s obcí a dlouhodobého rozvoje. "Tehdy to byla louka, kde nic nebylo, nikdo ji nechtěl. Nebyla tady kanalizace ani voda. Jen chuť udělat něco pořádného," vzpomíná.

Vize byla jednoznačná, vytvořit sportovní kemp, ve kterém jsou jasně oddělené prostory na ubytování a veřejnou pláž. "Do kempu může kdokoli přijít, využít restauraci, půjčovnu sportovních potřeb," uvedl Beneš s tím, že od začátku ukázkově spolupracuje s obcí Černá v Pošumaví. Část pláže zůstává volná a je primárně vyhrazená pro provozování sportů.

Kemp nabízí všechny druhy ubytování. Od stanů, přes chaty, buňky, apartmány, bungalovy, ubytovnu až po luxusní ubytování pro jednotlivce, rodiny, sportovce. Jen loni tu přespalo kolem 20.000 lidí. "Máme ubytování těsně u vody na samé hranici, kterou určovali vodohospodáři," uvedl. Každý turista si v nabídce najde to svoje, aby pro něj nabídka byla ekonomicky zajímavá. Největší zájem je o čtyřlůžkové rodinné apartmány, které tu včetně energií lze pronajmout za 1000 Kč.

„Tehdy to byla louka, kde nic nebylo, nikdo ji nechtěl. Nebyla tady kanalizace ani voda. Jen chuť udělat něco pořádného,“ vzpomíná.

"Neměli jsme ale tolik času na zlepšení vybavení pro půjčovnu plavidel. Určitě chceme rozšířit nabídku plavidel pro děti. Chceme jachting a vůbec plavidla dostat co nejvíce mezi lidi," uvedl.

Petr Beneš se s kitingem setkal až v 26 letech, tedy pozdě na budování nějaké sportovní kariéry. Zaznamenal pár úspěchů v rámci České republiky. Přesto ho kiting uchvátil a dnes má jedinou půjčovnu kitů na Lipně. "Tenhle sport přináší neuvěřitelnou svobodu a můžete ho provozovat naprosto kdykoliv. Buď jedete na snowboardu, na prkně, na bugině. Černá v Pošumaví přináší výborné podmínky," uvedl s tím, že tu výborně fouká, jezero je zde nejšířší a přímo za kempem má pro kiting pronajatou ještě louku. "Kiting má od všeho něco. Skok, rychlost, jízda a navíc je to neuvěřitelně skladný sport. Na pláž si přivezete balíček, který na pláži složíte a přitom je to nejrychlejší větrem poháněné plavidlo," uvedl. Sám jel asi 75 km/h, světový rekord je až 120 km/h.

Ve svém kempu pořádá závody, jezdilo se tu i mistrovství Evropy, pro zájemce chystá také kurzy kiteboardingu. Pořádal je předtím i jinde, celkově se tomuto sportu vě-

nuje 14 let. "Kiting má pro mě takovou sílu, že se proti němu nedá bojovat," uvedl s tím, že ze stejného důvodu má rád i Šumavu. "Šumava je divoká. Sice žijeme ve střední Evropě, tak nemůžeme mluvit o divočině, ale jsou tu ještě krásné zelené hory, silný vítr. Když tu přírodu vezmete za svou, nebojujete s ní a využijete jí, pak je to velká výzva pro všechny, stejně jako kiting," uvedl.

Za dobu, kdy kiting na Lipně provozuje, nepamatuje vážnější úraz. Podle jeho slov ale musí začátečník počítat s tím, že když si hraje s ohněm, tak se občas spálí. "Jednou klient zazmatkoval a z nepochopitelného důvodu si strčil ruku do kola buginy. Na místě jsme ho ošetřili a dnes je z něj výborný kiter," doplnil s tím, že odřeviny jsou pro tento sport zcela běžné.

Ročně jeho kurz, při kterém hodina kitungu vyjde na zhruba 350 korun, absolvuje okolo 300 lidí. "Do kurzů už nám chodí i děti našich prvních klientů," usmívá se Beneš. Kiting je podle něj vhodný i pro děti od šesti let. "Zjišťuji, že se mu věnuje pořád víc dětí a stále častěji ho také provozují i dívky," uvedl s tím, že výrobci přizpůsobují váhu i design těmto trendům. To je výborné.

Na všech snímcích Petr Beneš při kitingu.

„Každé dítě, které se celý den nekouká na televizi nebo celý den nehraje hry, je velké vítězství. Adrenalin, který kiting nabízí, je pro děti hodně lákavý," uzavírá Beneš.

TAKÉ LETOS SE NA LIPNĚ SJELI NEJLEPŠÍ EVROPŠTÍ JACHTAŘI

TEXT ADÉLA ČERNÁ FOTO YACHT KLUB JESTŘÁBÍ

Lipenská přehradní nádrž letos opět potvrdila, že má evropskému jachtingu co nabídnout. Yacht Klub Jestřábí dokázal evropským jachtařům, že podmínky vysoko položené lipenské přehrady mohou konkurovat soutěžím právě takového formátu běžně konaným právě na moři.

Lipno jako jediná vodní plocha v České republice svými parametry řadí mezi vody mořského typu. Počasí, které tu panuje, je nevypočitatelné a větrné podmínky se zde často mění. O důvod více, proč se právě evropský jachting na Lipno začíná v posledních letech soustředit.

Ve dnech 16. - 19. června se do kempu Jestřábí v Černé v Pošumaví sjely špičky evropského jachtingu. Mezi závodníky nechyběla ani taková esa jako Tomai Balázs z Maďarska, Humphrey Carter z Velké Británie nebo český závodník Petr Fiala. Do startovního pole vyjelo nakonec celkem 25 lodí. Na

startovní listině tak nechyběli kromě Maďarů, Čechů a Angličanů také Rakušané. Mezi opravdu ostrílené borce se letos poprvé přidali i dva čeští juniorští závodníci Šimon Mareček a Jan Svoboda. „Po několika opravdu fantastických dnech strávených na Lipně musím hluboce smeknout před všemi, kdo tento závod připravovali. Pro mě jednoznačně jedna z nejlepších regat za posledních několik let. Je spousta klubů, které by se mohly od týmu Yacht Klubu Jestřábí učit, jak takový závod připravit. Perfektní tým zkušených rozhodčích a skvělé zázemí, všechno běželo jak na drátkách. České pivo a jídlo mě moc ba-

vilu a každovečerní promítání snímků a krátkých videí z celého závodního dne bylo příjemnou tečkou. Všichni byli přátelštější, servis perfektní. Těším se, že se na Lipno brzy vrátím," komentoval celou sportovní událost z tepla domova britský závodník Al Hall. Akce se konala za finanční podpory Jihočeského kraje.

První závodní den byl doslova prověřovací, jelikož Lipno ukázalo evropským sportovcům svou drsnou, silně větrnou stránku a vytrestalo každého závodníka i za sebemenší chybičku. Silný, místy nárazový vítr tak vyškolil i zkušené jachtaře a o převrácené lodě nebyla nouze. Vskutku bylo na co se dívat a jednotlivé rozjížděky doslova prýštily adrenalinem a překvapivými zvraty.

Prosluněná sobota nechala závodníky sice vydechnout, ale i přes krásné počasí se slabším větrem bylo v soubojích na bójích opravdu těсно. Jachtaři tak ze sebe při prvních sobotních rozjížděkách doslova ždímalí maximum, aby pak v odpoledních hodinách mohli odpočívat na sluncem zalité pláži.

Neděle slibovala velké souboje, o přední příčky měl totiž po sobotních rozjížděkách šanci zabojovat i nejlepší český závodník Petr Fiala. Situace na vodní hladině tak byla velmi vypjatá a atmosféra by se dala krájet. Nedělní část celého mistrovství byla poslední příležitostí, jak zamíchat s výsledky a vyjet si co nejlepší umístění v tak prestižním závodě. Počasí tentokrát jachtařům nedarovalo ani trochu odpočinku a prokázalo se, že lipenské podmínky jsou pro evropský jachting ty pravé. Závodníci tak v pouhých třech dnech zakusili skutečně různé druhy počasí od slunečného bezvětří přes příjemné stabilní proudění až po silný vítr s deštěm. Právě Lipno a jeho pestré povětrnostní podmínky evropské závodníky prověřilo, jak zkušenými a obratnými jachtaři jsou a jak zvládají různé druhy větru.

České barvy nakonec při slavnostním ceremoniálu vlály hodně vysoko. Mistrem Evropy pro rok 2016 se stal Tomai Balázs z Maďarska, stříbrnou medaili a titul vicemistra vybojoval český závodník Petr Fiala a bronz si vyjel Maďar Tamás Szamody

MERCEDES BENZ BIKE CUP LIPNO NALÁKAL STOVKY CYKLISTŮ

TEXT JIŘÍ MÁNEK FOTO MICHAL BÁRTÍK

V Horní Plané se poprvé konal závod Mercedes-Benz-Bike. Zúčastnily se ho stovky cyklistů.

V Horní Plané se v červnu sešla přehlídka hvězdných jmen na startu seriálu cyklistických závodů Mercedes-Benz Bike Cup. První ročník závodů na horských kolech si v prosluněné krajině Lipna v Horní Plané nenechala ujít řada českých osobností: úřadující mistryně české republiky v olympijském cross-country Karla Štěpánová, čeští reprezentanti v běhu na lyžích Martin Jakš a Miroslav Rypel nebo sám ředitel seriálu Jan Hruška. Závod svojí účastí ozdobila vítězka dvanáctého ročníku soutěže Česká Miss Andrea Bezděková.

Závodní den započaly dětské kategorie, kde nejmenší z talentů statečně bojovali o své první medaile v městském parku Adalberta Stiftera. Dětské závody byly i pro rodiče zajímavým zpestřením před jejich samotným výkonem.

Nejdelší trasa A byla dlouhá 66 kilometrů, druhá trasa měřila 33 kilometrů a měla převýšení 769 metrů. Závodníci nejdelší trasy A absolvovali závodní okruh s převýšením 1538 metrů dvakrát. Pro přihlížející diváky a rodiny byl průjezd cílem zajímavým zpestřením stejně jako doprovodný program. Pozor-

Start hlavního závodu v Horní Plané.

nost nejen dětí přilákal atraktivní Tyranosaurus REX nebo hlavní freestyle exhibice na minirampě.

Jako první do cíle z krátké trasy dorazil junior Lukáš Blažek z týmu Nilfisk Pro Cycling před Radkem Studenovským (GS Cyklo Team Jistebnice) a třetím v pořadí reprezentantem Dukly Liberec Martinem Jakšem. V napínavém souboji v nejpřestížnější trase A zvítězil Jakub Minka z týmu Symbio+ Cannondale. Ten trasu na 66 kilometrů zvládl o 3:42 před Ondřejem Pínou (Vella Team) a o 5:44 před Janem Hruškou hájící barvy Nilfisk Pro Cycling.

Závod pomáhal organizovat Turistický spolek Lipenska i Vojenské lesy a statky, divize Horní Planá, a protože se vše dařilo a závodníkům se oblast Lipenska moc líbila, dá se očekávat, že si závod příští rok zopakujeme.

Fotografie z trati ve Vojenském prostoru Boletice.

NOVÝ ACTIVE PARK LIPNO ROZŠÍŘIL MOŽNOSTI PRO CYKLISTY

TEXT LIPNOSERVIS FOTO LIPNOSERVIS

Nový Active Park Lipno byl v letošním létě doplněn o několik novinek, které mimo jiné potěší i milovníky horských kol a cyklistiky. Těm se nyní otevírají nové možnosti na severních svazích skiareálu.

NOVÝ BIKEPARK

Ochuzení nebyli ani milovníci adrenalinového sjezdu na horských kolech. Pro ty se otevřely zbrusu nové trasy bikeparku, které nahradily již zastaralý trail pod lanovkou. Nový park byl navržen a postaven ve spolupráci se zkušenými jezdci a nabízí velké množství klopených zatáček a skoků. Přívál adrenalinu během jízdy je zaručen a mohou si ho užít nejen zkušené bikeři, ale i začátečníci. Park totiž nabízí dvě obtížnosti a pokud nechcete zrovna lítat vzduchem, překážky jsou navrženy tak, že je můžete objet, nebo přejet. Velká část tras je vedena lesem na severních svazích Nového Active Parku Lipno, v trati jsou využity přírodní prvky a perfektně kopíruje přirozený terén. Zpět na start se všichni dostanou opět lanovkou Promenádní.

NA LIPNO BEZ VYBAVENÍ

Nabídka lipenských půjčoven sportovního vybavení je vyhlášená svým kvalitním servisem. K dispozici jsou různé druhy kol, in-line brusle, ale například i plachetnice a motorové čluny. Se spuštěním letošních novinek však bylo myšleno i na speciální kola do terénu. Na Lipno tak může každý vyrazit pěkně nalahko a na místě si zapůjčit vše potřebné. Kola a chrániče do bikeparku naleznete v půjčovně Intersport Rent v Chatě Lanovka, tedy přímo u hlavního parkoviště. Na veškeré vybavení a lanovou dráhu je navíc možné využít cenové zvýhodnění s kartou hosta Lipno.card. Pokud budete chtít vyrazit na Floutrejl, obslouží vás půjčovna u jeho startu u paty Stezky korunami stromů. V té naleznete kromě horských kol i takzvané fatbiky s tlustými pneumatikami pro hladkou jízdu a všechny nutné pomůcky.

FLOUTREJL

Tato pět kilometrů dlouhá cyklotrasa je určena všem, kteří hledají zážitek z jízdy na kole přírodou, a je navržena tak, aby jí zvládli i děti a příležitostní cyklisté. Upravený trek se klikatí lipenskými lesy a pozvolně klesá od Stezky korunami stromů až na severní stranu areálu, kterou již dobře znají lyžaři. Návštěvníci si mohou vychutnat bezpečný sjezd lehkým terénem a okusit tak nový požitek z jízdy mimo asfaltové stezky. V cíli na ně čeká občerstvení a pro zpáteční cestu mohou využít lanovou dráhu Promenádní. Ta byla letos nově spuštěna i pro letní provoz a zabezpečuje přepravu hlavně cyklistům z Floutrejlu a nového Bikeparku.

PRVNÍ ROČNÍK EXTRÉMNÍHO ZÁVODU GIGATHLON PŘILÁKAL NA LIPNO 285 LIDÍ

TEXT TURISTICKÝ SPOLEK LIPENSKA FOTO GIGATHLON CZECH REPUBLIC

Lipno nad Vltavou hostilo první závod gigathlonu. Jedná se o dvoudenní extrémní závod. Součet tratí měřil 268 kilometrů.

První zářijová sobota v Lipně nad Vltavou patřila Gigathlonu. První extrémní vytrvalostní závod svého druhu u nás. Účastníci Gigathlon Czech Republic museli během dvou dnů zvládnout pět disciplín. „Závod začal etapou na inline bruslích, po které následuje silniční kolo, plavání, horské kolo a závěrečný běh včetně výběhu na Stezku v korunách stromů,“ uvedla mediální zástupkyně organizátora Klára Mejdřícká. Závod mohli lidé absolvovat jako jednotlivci, ve dvojicích anebo v

pětičlenných štafetách. Mužů závodilo sólo 26, ženy tři. Nejstarší sólový závodník, který proběhl cílem, byl jednašedesátiletý Jiří Karvánek. Po sobotní porci 175 kilometrů a 3414 výškových metrech čekaly na závodníky ještě nedělní trasy v délce 93 kilometrů s převýšením 1729 metrů.

Součet tratí měřil 268 kilometrů. Akce se zúčastnilo 285 závodníků z devíti zemí. Z jednotlivců byl podle očekávání nejlepší Ramon Krebs ze Švýcarska, kde akce vznikla. Závodily také tři ženy, všechny závod dokončily.

„Akce se nad očekávání povedla. Každý den máme pozitivní odezvu jak od českých, tak zahraničních účastníků. Lidi se ptají kde a kdy bude příští ročník a píší, že budou určitě u toho a ještě přivedou další,“ uvedla pořadatelka akce s tím, že v roce 2017 se bude Gigathlon konat první zářijový víkend (1.-3.9.2017), místo bude ještě upřesněno.

"Podstata prvního ročníku byla v tom, aby se lidé dověděli, co to gigathlon je," uvedla Mejdřická s tím, že průběh závodu i zpětná reakce organizátorům ukázaly, že je to bavilo. Většina účastníků podle ní závod dokončila. Nikdo se nezranil.

Ve Švýcarsku se gigathlon koná od roku 1998, třiatřicetiletý Krebs vyhrál doma poslední dva ročníky. Mimo Švýcarsko měl závod premiéru právě u nás. Kromě Čechů a Švýcarů byli u přehrady Lipno nejpočetněji zastoupeni Němci a Rakušané.

Na Lipně byly vyměřeny tratě s celkovým převýšením 5143 metrů. První sobotní etapa v in-line bruslích měřila 22 kilometrů, start byl v 06:30. Pak závodníci absolvovali 82 kilometrů na silničním kole a 2,9 kilometru plavání. Na horském kole je čekala trasa vedoucí přes Vyšší Brod dlouhá 47 kilometrů. Poslední disciplínou prvního dne byl běh na 21 kilometrů. V neděli čekaly na závodníky trasy v celkové délce 93 kilometrů.

„Akce se nad očekávání povedla. Každý den máme pozitivní odezvu jak od českých, tak zahraničních účastníků. Lidi se ptají kde a kdy bude příští ročník a píší, že budou určitě u toho a ještě přivedou další,“ uvedla Klára Mejdřická

JIHOČESKÉ SILNIČKY OŽILY HISTORIÍ MOTORISMU. SOUTH BOHEMIA CLASSIC ZAVÍTALA I NA LIPENSKO

TEXT PAVEL KACEROVSKÝ, ČK MOTORSPORT **FOTO** PŘEMYSL FEJFAR A PETR SKŘIVÁNEK

Nablýskané stroje, které psaly automobilovou historií, byly ve dnech 9. a 10. září 2016 k vidění i na Lipensku. Sedmý ročník South Bohemia Classic, mezinárodní setinové rallye pro klasická a sportovní vozidla, zavedl více než stovku posádek do těch nejatraktivnějších míst regionu.

Jaguar, Maserati, Austin Healey, Ferrari, Porsche, Mercedes-Benz, Chevrolet, Cadillac, Škoda... To je výčet pouze některých značek, které se projely po jihočeských silničkách, ale také v části Plzeňského kraje, na území Horního Rakouska a německé spolkové země Bavorsko. Pořadatelé z ČK motorsportu připravili pro početné startovní pole dvě etapy o celkové délce přes 420 kilometrů s třinácti testy přesnosti na divácky atraktivních místech.

Páteční program, během kterého se prostřídalo selské baroko s renesancí, začalo slavnostním startem na náměstí Přemysla Otakara II. v Českých Budějovicích. Vozidla vyrazila zpod Černé věže podél řeky Malše do Doudleb, aby se následně vrátila na náměstí k jedné z měřených zkoušek. Odtud účastníci zamířili za perlou regionu, na malebnou návěs v Holašovicích. S příchodem tmy je čekala trasa kolem nejvyššího vrcholu Blanského lesa Kleti až do srdce dalšího skvostu zařazeného na seznamu UNESCO. Průjezd nočními uličkami Českého Krumlova je každoročně zážitkem pro všechny. Cestou do

cíle prvního dne situovaného u Hotelu RELAX v Dolní Vltavici se posádky projely po cestách, které se ještě vloni nacházely v zakázaném pásmu Vojenského újezdu Boletice.

Podél břehu lipenské vodní nádrže zavedl itinerář sobotní etapy účastníky do Rakouska a Německa, konkrétně na druhou stranu hraniční hory Třístolník. Na české území se vrátili přechodem ve Strážném a přes České Žleby pokračovali do míst, která ocenili zejména příznivci panenské přírody. Trať vedla přes centrální část Šumavy: Borová Lada, Kvildu, Modravu (v tamním pivovaru byl připraven oběd), Srní, souběžně s řekou Vydrou a převýšením téměř 600 metrů až na Horskou Kvildu. Nechyběla kopcovitá pasáž u sjezdovek na Zadově a Churáňově, průjezd centrem Vimperku a zastávka na náměstí v Prachaticích, kde v tu dobu probíhaly tradiční Podzimní městské slavnosti. Po pauze na kávu posádky čekala závěrečná část soutěže s překonáním táhlého stoupání na Libínské Sedlo a návrat přes Volary zpátky do Dolní Vltavice.

Absolutními vítězi VII. South Bohemia Classic 2016 se stali liberečtí manželé Jiří a Renata Vítkovi s vozem MGA 1500 Roadster z roku 1958, když dokázali pokořit obhájce loňského prvenství, dvojici Albert Pance mladší a Anna Ruthová (Jaguar E-Type, 1962). Bronzovou příčku obsadili Patrik a Jan Skálovi pilotující Austin Healey 3000 Mk III (1965). Kategorii Exclusive, vypsanou pro sportovní vozidla vyrobená v uplynulých 30 letech, ovládli Miloš Kašpar a Marie Janak s moderní Škodou Octavia RS.

Více informací o soutěži hledejte na oficiálním webu www.southbohemiaclassic.cz.

CO JE SETINOVÁ RALLYE?

Setinová rallye je specifickým typem soutěže, kdy o vítězi nerozhoduje nejrychlejší čas na trati měřeného úseku. Posádky naopak mají za úkol absolvovat testy přesnosti, takzvané erzety, na setinu sekundy přesně. Každá odchylka od organizátory předem určeného času je penalizována trestnými body. A kdo jich získá nejméně, vyhrává.

Zajímavostí byl test u Hotelu RELAX v Dolní Vltavici hned po startu sobotního dne. Ten se jel z kopce bez nastartovaného motoru a kladl tak velký důraz na řidičův odhad a cit při použití brzdového pedálu, jelikož těsně před cílovou fotobuňkou už nedokázal se svým vozidlem nijak zrychlit. Nikoho neminula ani letošní novinka - couvací test na německé straně hraniční hory Třístoličník u chaty Dreissesselalm.

BUĎME TIŠŠÍ A MŮŽEME NA LIPENSKU POTKAT I LOSA

TEXT MGR. PAVEL ŠUSTR PHD. FOTO ARCHIV PAVLA ŠUSTRY

Od roku 1970 se na Lipensku narodilo 120 až 150 mláďat losa evropského. Momentálně jich zde žije okolo 15. Lipenská populace losa se ale rozšiřuje směrem na východ, zhruba na úroveň měst Kaplice a Rožmberk nebo severně od Lipenské nádrže.

Prostor mezi Lipenskou vodní nádrží a rakouskou státní hranicí je nádherné území s divokou přírodou a s minimálním působením člověka. Při toulkách v tomto území, budeme-li se chovat tiše a budeme-li mít trochu toho štěstí, můžeme potkat neobyčejného živočicha. Postavu má trochu jako kůň, někomu koně může připomínat, patří ale mezi jelenovité a je největším z našich savců vůbec, je to los.

Los evropský žije zejména v lesích severní Evropy. Kdyby žil běžně i ve střední Evropě, kde byl však v 15. století vyhuben. V posledních letech se ale do naší krajiny opět vrací, největší stálá populace ve střední Evropě žije nyní na Lipensku. Návrat losa do České republiky začal v roce 1957, kdy byl v severních Čechách zaznamenán výskyt mladého migrujícího samce z Polska. Poté se losi usadili na dvou pro ně vhodných územích – na Třeboňsku a na Lipensku.

Na Třeboňsku se první mláďe narodilo v roce 1973 a od té doby se zde losi rozmnožovali prakticky pravidelně. Velikost této populace se pohybovala v rozmezí 10 až 30 jedinců. Po odstranění hraničních zátarasů na rakouské hranici los začal migrovat i do Rakouska. V poslední době zprávy o losech v třeboňské populaci ubývají, zdá se že je ohrožena vyhubením, pokud se tak již nestalo.

Na Lipensku byl zaznamenán první výskyt mladé losice a losího telete koncem roku 1970, populace postupně narostla až na 15 jedinců. Dochází zde k pravidelnému rozmnožování, přesto po počátečním nárůstu početnosti se stav v jednotlivých lokalitách ustálil a dále se nezvyšuje. Dochází tu totiž k tomu, že mláďata jsou po dosažení věku dvou let nucena území, kde se narodila, opustit a hledat si vhodné místo, kde by se usadila. Celkem se u nás narodilo odhadem 120 až 150 mláďat. V současné době se lipenská populace losa rozšiřuje směrem na východ, zhruba na úroveň měst Kaplice a Rožmberk, k rozšíření ale dochází i severním směrem, severně od Lipenské nádrže. Migrace jednotlivých jedinců losů směřují však všemi směry, včetně rakouského a bavorského území.

Býk losa evropského může vážit 220 – 450 kg při výšce v kohoutku 180 – 235 cm. Losí kráva je celkově menší, nejméně může měřit 140 cm. Jejich postava se vyznačuje poměrně krátkým tělem na vysokých nohách a protáhlou, na konci uťatou hlavou s přečnívajícím horním pyskem, širokými noz-

drami a hrboleem na čenichu. Na spodní straně krku jim vyrůstá kožovitý lalok, pokrytý dlouhou srstí. Zbarvení těla je většinou jednobarevně tmavohnědé, šedé až černé se světlou lysinou na hlavě a s bělošedými končetinami.

Paroží losího býka bývá mohutné, s hmotností až 20 kg a rozpětím 160 cm, tvarem připomíná lopaty. U nás žijící losi mívají ale zpravidla jednoduché parohy bidlovitého typu.

Široká a roztažitelná kopyta umožňují pohyb v měkké půdě nebo bažinatém terénu, mohou se pohybovat rychlostí až 50 km/h a také dobře plavou. Stopa losa je největší z našich kopytníků, u losího býka dosahuje délky 12 - 16 cm, šířky okolo 11 cm, u krávy o něco méně. I stopa telete je ale větší než stopa jelena. Délka kroku losa v klidu je 1,5 až 2 metry, v běhu, který je ale méně častým způsobem pohybu, je 2,5 až 3 metry.

Losi i losice žijí samotářsky, jen samice s mláďaty se výjimečně sdružují do malých skupinek, zejména v zimním období. Jsou aktivní po celý den i noc, ale nejvyšší aktivitu mají při úsvitu a soumraku. Říje probíhá od srpna do října, obvykle v září.

Predátorem losa může být v Evropě vlk nebo medvěd, v České republice je však jediným predátorem losa člověk.

Los je druhem, který se přizpůsobil životu v chladnějším klimatu tajgy. V jižní části areálu, tedy i u nás, je proto jeho výskyt vázán na mokřady a oblasti s vodními plochami s dostatkem potravy. Živí se zde mladými větvičkami listnatých dřevin a bylinami, v zimě okusuje i jehličnany. Vzhledem ke své velikosti konzumuje denně až 50 kg potravy. Dostatek vhodného území a potravy je určité jedním z faktorů, který omezuje rozšíření losa u nás.

Los je v České republice ze zákona chráněným druhem. Přesto jeho přítomnost ohrožuje hned z několika směrů. Asi nejdůležitějším vlivem je rozšiřování lidských aktivit do jeho území - los ke svému životu potřebuje klid a zvýšení turistických a sportovních aktivit nebo rozšiřování silnic mu jistě neprospívá. Dalším negativním jevem omezujícím šumavskou losí populaci je jeho nelegální lov.

Přítomnost losa v lipenské krajině je jistě malým unikátem, nejbližší současný výskyt losa je daleko v Polsku. Bylo by tedy škoda nevhodnými aktivitami v území o tento unikát přijít.

CANDÁTŮ V LIPNĚ PODLE HYDROBIOLOGŮ V POSLEDNÍCH LETECH PŘIBÝVÁ

TEXT PAVEL PECHOUŠEK FOTO ARCHIV B. STEINER, R. MATOUŠ A BIOLOGICKÉ CENTRUM AV ČR

Na přelomu srpna a září hydrobiologové zjišťovali stav ryb v naší největší vodní nádrži. Primárně zjišťovali, jak narostla populace candáta. Byli příjemně překvapení, v Lipně zaznamenali víc ryb, než čekali.

V Lipenské přehradě je více ryb. Ukázal to týdenní průzkum jihočeských hydrobiologů. Největší nárůst zaznamenali u cejnů, cejnků a candátů. Obnova jejich populace souvisí zřejmě s ochrannými opatřeními posledních let. Výzkum by měl zároveň přispět ke zkoumání vlivů globálního oteplování na vodní ekosystém.

"Průzkum, který se odehrál v plánovaném rozsahu, jednoznačně zdokumentoval, že obsádka v lipenské nádrži se posílila. Nejvíce se zvýšil počet nedravých ryb. Vyšší je ale také počet candátů, navíc narostli do větších velikostí. Pozice candátů je nyní mezi dravými rybami dominantní," řekl ředitel Hydrobiologického ústavu Biologického centra Akademie věd ČR Jan Kubečka. Vědci nyní výsledky laboratorně zpracují. Čeští hydrobiologové přitom provedli podobný průzkum už dříve v roce 2012. Jedním z jejich hlavních úkolů je teď mimo jiné zjistit, jak moc se za poslední roky změnila populace candátů. „Ryby jsou teď v nejlepší věku. Produkují hodně potomků. Zdá se, že se zvedla populace také potravních ryb, jako je cejn nebo plotice," uvedl ředitel biologického centra. Zatímco množství ryb se zvýšilo, jejich věk se naopak snížil. Podle Kubečky se ale jedná o dobrou zprávu. V dalších letech jich bude stále hodně. Hydrobiologové podle získaných informací navrhnou změny v hospodaření Lipenské nádrže. Může to být třeba úprava pravidel rybolovu nebo vysazování ryb. Informace se stanou také základem nového výzkumu, který se týká vlivů globálního oteplování na vodní ekosystém.

Candáti mají navíc obrovské množství potomstva. "Pozitivním zjištěním je také skutečnost, že rybí populace v Lipně omládlá. Hlavně co se týká potravních ryb," řekl. Podle něj je v Lipně nejvíce ryb, které slouží jako potravní základna pro dravé druhy ryb a hospodářsky se příliš nevyužívají. "Jsou to například plotice, cejn, cejnek nebo ježdík," uvedl Kubečka.

Detailní výsledky ústav zveřejní až po ukončení laboratorní části výzkumu. "Po důkladném zmapování

a následných analýzách stavu populace candáta navrhne doporučení pro obhospodařování lipenské nádrže. Vytváříme jakýsi matematický model populace candáta na Lipně, podle kterého se mohou upravovat pravidla rybolovu, návrhy na vysazování ryb. Pokusíme se také vypočítat očekávanou produkci," uvedl Kubečka.

Naposledy vědci zjišťovali výskyt ryb v Lipně v roce 2012. Tehdejší průzkum potvrdil, že candáti v nádrži ubývají. Zvýšit výskyt této dravé ryby měl zákaz jejího lovu v nádrži, který platí od roku 2009.

Vědci ve spolupráci s rybáři sledovali nádrž s využitím lovných sítí a sonarů. V uplynulém týdnu prozkoumal dvacetičlenný tým vědců celou plochu nádrže od přítoku až k hrázi.

Rybářský revír Lipno se svou rozlohou 4 870 hektarů je největším revírem Českého rybářského svazu. Už od doby svého napuštění láká nádrž především lovce dravců, ideální podmínky tam nachází především candát. Jeho populace ale před několika lety silně poklesla nejen kvůli rybářskému tlaku a nenechavosti pytláků, ale také kvůli úbytku potravy. V současné době se smí candát na Lipně chytat buď vláčením umělé nástrahy nebo na rybku o minimální délce 15 cm.

*Lipenská přehrada, 2016
Candát obecný, 94 cm*

*Bruno Steiner čekal
na svůj kapitální úlovek 15 let.*

BLEDÁ, OBEČNÁ, NÁLEVKOVITÁ, NAŽLOUTLÁ. NENÍ LIŠKA JAKO LIŠKA

TEXT ANTONÍN MRÁZEK FOTO ANTONÍN MRÁZEK, MICHAL KOČAN

Lipenské lesy jsou plné hub, mezi nejběžnější a zároveň nejchutnější druhy hub patří lišky. Jaké druhy lišek rostou v našich lesích a jak se od sebe liší?

Není snad Čecha, který by alespoň jednou v životě nebyl na houbách. V českých zemích se houby k jídlu sbíraly odedávna a záznamy o tom se datují již od počátku minulého tisíciletí. V současné době v naší zemi pravidelně houbaří téměř 70 procent obyvatelstva a znalosti o houbách jsou u nás na poměrně vysoké úrovni. Málokdo už ale ví, že houby jsou vlastně stélkaté rostliny, které neobsahují listo-

vou zeleň – chlorofyl, spíš si je laicky dělíme na jedlé a nejedlé. Nás všechny zajímají hlavně ty jedlé a z nich každý preferujeme zejména některé druhy.

Liška patří bezesporu k našim nejoblíbenějším. Podobné je to i u našich sousedů v Rakousku a Německu, kde je nedílnou součástí národní gastronomie.

Lišky se i přes svou obtížnou stravitelnost těší značné popularitě a pozná je i malé dítě. Svou krás-

Liška bledá (Cantharellus pallens)

nou světle meruňkovou barvou, která někdy přechází až do tmavě pomerančové, si ji prakticky nemůžeme s jinou houbou splést, zejména i pro její velice příjemnou ovocnou vůni. Roste většinou ve skupinách a to jak v listnatých tak jehličnatých lesích, od června do pozdního podzimu. Byly roky, kdy liška byla poměrně vzácná a tento jejich nedostatek se dával do souvislosti se znečištěním ovzduší. To je však, jak všichni doufáme, minulostí a v současné době se můžeme těšit zde na Lipensku z jejího bohatého výskytu.

Někdy jsme ale překvapeni značnou velikostí a zmasivností plodnic lišky, které zpravidla mají daleko světlejší barvu, než-li nám dobře známá liška obecná – *Cantharellus cibarius*. Tady jsme pravděpodobně narazili na trošku méně se vyskytující, ale stejně chutnou lišku bledou – *Cantharellus pallens*. Oba tyto druhy chutnají na talíři stejně dobře.

Nespornou výhodou lišek je jejich menší náchylnost k hnilobám a plísním, snad pro jejich tužší dužninu, proto Vám bez problémů, oproti jiným houbám, vydrží v lednici několik dní. Toho se využívá k jejich transportu na vzdálené trhy a proto lišky, které vidáme prodávat u silnic v pohraničí, většinou pochází z Polska, Slovinska a z jiných zemí, kde právě „rostou“. V našich lesích nacházíme i jejich příbuzné a gastronomicky méně významné např. lišku nálevkovitou, lišku nažloutlou, lištičku pomerančovou. Houba, které naši předci dali tak krásné, až pohádkové jméno, si na závěr zaslouží alespoň jeden recept. Já osobně mám nejradši tento:

Recept na Lipenskou omáčku z lišek

Na másle dozlatova osmahneme drobně krájenou cibulku a přidáme očištěné lišky, 2 – 3 bobkové listy, 6 kuliček nového koření, osolíme a opepříme. Dusíme cca 15 minut a podle potřeby podléváme vývarem. Poté přidáme na zahuštění trochu jíšky a ještě pár minut provaříme. Před dokončením přidáme dobrou smetanu a pokrm dochutíme citronovou šťávou a cukrem dle chuti.

POSLEDNÍHO ŠUMAVSKÉHO MEDVĚDA ZASTŘELILI PŘED 160 LETY

TEXT PAVEL PECHOUŠEK FOTO MUZEUM OHRADA

*Hajný Jan Jungwirth
zvaný medvědí Honza*

Byl listopad roku 1856 a hajný Jungwirth, později zvaný medvědí Honza, zastřelil po dlouhém a vyčerpávajícím pronásledování posledního medvěda na Šumavě. K vidění je dnes na zámku v Hluboké nad Vltavou. Místo nedaleko obce Ovesná u Nové Pece připomíná nejstarší turistická trasa v jižních Čechách – Medvědí stezka.

Der letzte Bär aus dem Böhmerwalde

Začátkem čtyřicátých let devatenáctého století zůstal následkem výpadů bavorských pytláků do šumavských lesů naživu už jen jediný medvěd. Udržení a rozmnožení tohoto tak vzácného druhu divoké zvěře nebylo více možné. Lesníci měli obavy, že tento osamělý pralesní poustevník by mohl někomu ublížit. Rozhodli se ho odstřelit a dát jako památku minulosti vycpat pro knížecí sbírku přírodnin na Hluboké. Tehdejší lesníci dobře věděli, že medvěd žije v revíru Želnavá. Úroda jeřabin v roce 1856 a později napadly sníh měly za následek, že se medvěd ukládal k zimnímu spánku později než v jiných letech. V noci ze 7. na 8. listopad 1856 napadl nový sníh, želnavský revír prochodili hajní a dřevorubci křížem krážem. Medvědí stopy se ale podařilo najít až večer 10. listopadu. Lesní Janovsky z Jeleních Vrchů o tom uvědomil ještě týž

jsem se jako lesní adjunkt spoluúčastnil. Medvěda přibyl sem s doprovodem revírníka Ziehfrenda a na kančích štětínách přepraven na dvůr zámku s obvyklou slavnostní pompou, za doprovodu lovecké hudby a svitu pochodní a za přítomnosti knížete a mnoha lovců, kteří obstoupili místo s vyloženým zvířetem. "Střelcem, který složil dne 14. listopadu 1856 na Šumavě posledního medvěda, byl Johann Jungwirth, syn knížecího hajného Jungwirtha. Bydlil na samotě zvané Riedlhütte u Perneku poblíž Želnavy. Nastoupil později na místo hajného po svém otci. Zemřel v této funkci roku 1890. Až do svého skonu byl v celém okolí znám pod přezdívkou Bärenhansl („medvědí Honza“ pozn.aut.). Na místě, kde medvěd padl naposledy, stojí pamětní kámen s nápisem „Bärenstein“, prochází tudy Medvědí stezka (Bärenstraße, pozn.aut.),

„Složené zvíře bylo dopraveno na Hlubokou a uloženo v zámku, čehož jsem se jako lesní adjunkt spoluúčastnil. Medvěda přibyl sem s doprovodem revírníka Ziehfrenda a na kančích štětínách přepraven na dvůr zámku s obvyklou slavnostní pompou, za doprovodu lovecké hudby a svitu pochodní a za přítomnosti knížete a mnoha lovců, kteří obstoupili místo s vyloženým zvířetem.“

večer želnavského revírníka Ziehfrenda, který vyzval během noci k pomoci při lovu sousedy z Nového Údolí, Bližší Lhoty a Černého lesa včetně všech střelců, dohromady se tak sešlo 27 mužů se zbraní.

Medvěd se ovšem přes noc v cestě nezastavil a bylo třeba znovu určit místo, kde se právě vyskytuje. Lesníci ho objevili v severovýchodním svahu k řece Vltavě v hustém mlází nedaleko obce Ovesná. Po obvyklé poradě byl určen způsob zásahu honců, které vedl, rozestavené od sebe na 70 až 80 kroků, želnavský adjunkt Winzig. V půli štvance ohlásil Winzig smluveným signálem, že se medvěd zvedl z pelechů a míří k pozicím střelců. Jeden z nich vypálil silnou dávku na 15 kroků, po níž zvíře vydalo jen slabé zabručení. Po druhé vypálil týž střelec z pěti kroků. Po druhém výstřelu nedal medvěd znát na sobě vůbec nic, ale spěšně sestupoval svahem.

Krev se brzy zcela ztratila, medvěd unikal přes pařezy a přes kamení, nahoru a dolů přes skalní výstupy, vybíral si zejména ležící kmeny, hopkal jako veverka, jen aby zmýlil pronásledovatele ve stopě. Počasí bylo strašlivé. Nikdo nepamatoval, že by při lovu vůbec kdy tak zle zuřila bouře, která spolu se sněhovou vánicí lámala stromy či je vytrhávala z kořenů. Hon trval několik hodin, než byl úspěšný. Nalezená medvědice byla v nejkrásnějším zimním kožichu. Vyvržená vážila asi 115 kg, jednalo se tedy o velmi silného medvěda brtníka. O převozu medvěda na zámecký dvůr u Hluboké referuje vrchní lesmistr Freygang takto: „Složené zvíře bylo dopraveno na Hlubokou a uloženo v zámku, čehož

což je dnes jedna z nevyznamnějších turistických značených tras na Šumavě. Trasa vede přes katastry obcí Nová Pec a Stožec. Má žluté značení a je dlouhá 14 km, jejími krajními body jsou Ovesná a Černý Kříž, přibližně na polovině trasy leží osada Jelení.

Byla vyznačena v roce 1967 jako nejstarší naučná stezka v jižních Čechách a druhá nejstarší v Česku.

Vedle Medvědího kámeny patří k největším zajímavostem stezky tunel Schwarzenberského plavebního kanálu, Jelení jezírko a četné žulové skalní útvary.

Stezka je přístupná celoročně a je určena výhradně pro pěší návštěvníky. Když napadne sníh, je část od Jeleních Vrchů do Černého Kříže sjízdná na běžkách.

Lovci nad ulovenou medvědicí.

STOŽEC LÁKÁ NA KAPLI, ZÁZRAČNÝ PRAMEN, PRALES I STRÁŽNÍ HRAD

TEXT A FOTO JIŘÍ MÁNEK

Divoká pralesní příroda, křišťálově čistá voda zázračné studánky, tajuplná minulost, trosky starého hrádku, skalnatý výběžek s úžasným výhledem do kraje, pohnutý osud dřevěné kaple, ale i krásné informační středisko s vycpaným losem a bohaté zázemí pro turisty v obci Stožec. Takový může být výlet ke Stožecké kapli.

Obec Stožec, která se svým katastrem celá rozprostírá v Národním parku Šumava, je bývalá dřevařská osada. Leží v malebném údolí divoce meandrující Studené Vltavy, která pramení v nedalekém Bavorsku. Zajímavou událostí v dějinách obce byla údajně největší pytlácká bitva v Evropě. Ta se odehrála v únoru 1850, kdy bavorští pytláci zaútočili na lesníky, kteří se opevnili v místním hotelu Pstruh. Výsledkem krvavé přestřelky pytláků a lesníků bylo několik mrtvých a mnoho zraněných na obou stranách. Ještě při rekonstrukci objektu ve 30. letech 20. století se našlo velké množství kulek zavrtaných do trámů roubené budovy.

Tři kilometry od Stožce se pod Stožeckou skálou uprostřed více než dvoustetletého pralesa nachází krásná dřevěná Stožecká kaple. Ta je dnes, stejně jako před staletími, ikonou Stožeca a atraktivním návštěvníckým cílem. Kaple byla vystavěna v roce 1791 volarským kovářem Jakobem Klauserem, který ji postavil z vděčnosti k zázračnému prameni, jehož voda ho uzdravila ze slepoty. Kaple byla vysvěcena a pro svůj léčivý pramen se stala oblíbeným místem jak pro české, tak i pro bavorské poutníky. První mše svatá se zde konala 24. července 1865. Nejslavnější byla bezesporu mše na svátek Nanebevzetí Panny Marie 15. srpna 1920, kdy sem přišlo z dnešního pohledu

neuvěřitelných 5 600 lidí z obou stran hranic. Kaple ve svém prvním období sloužila až do roku 1946, kdy byla opuštěna a tehdejší režimem odsouzena k zániku. Zůstaly po ní jen trosky. Obnovena byla až v revolučních letech 1988–1990 Janem Kocourkem z Prachatic. Znovuotevřená byla kaple 9. listopadu 1988 a znovu vysvěcena pak 25. srpna 1990 bývalým kardinálem Miloslavem Vlkem.

Kaple ale měla problémy i v novodobých dějinách. Dřevěnou stavbu totiž napadla zákeřná dřevomorka. Houba úplně zlikvidovala dřevěnou podlahu, ale také hlavní pilíře a část nosných trámů. Dřevomorka byla dokonce i ve zdivu presbytáře.

Proto se veškeré její výtrusy a možnosti další náklady dřevěného skvostu musely odstranit a nahradit. Při poslední rekonstrukci byl také objeven léčivý pramen, který se podle dochovaných informací měl nacházet přímo pod kaplí. Dnes víme, že pramen byl opravdu sveden žlabem vyskládaným z kamene pod pravou stranou kaple a vyveden před kapli. Do věžičky kaple byl nově instalován i její původní zvon. Úplnou náhodou se podařilo najít výrobce zvonu a ten po dlouhých letech zvon zrekonstruoval a sám ho znovu zavěsil na původní místo. Rekonstrukce byla dokončena v roce 2013 a pomohla jí i evropská dotace.

Zázračný pramen pod Stožeckou kaplí.

Výhled na Stožec ze Stožecké skály.

Na vrcholu Stožecké skály (976 m), která ční nad Stožeckou kaplí a nad korunami pralesa, je 5 metrů vysoký železný kříž a ne příliš patrné zbytky věže strážního hrádku ze 13. století, který v dávné minulosti střežil bezpečnost karavan, které putovaly z Bavor do Čech po Zlaté stezce. Odměnou za zdolání skalnatého výběžku může být nejenom nalezení skalní kešky, ale především krásný výhled na obec Stožec a vrcholy Třístoličníku, Trojmezí a Plechého. Za dobré viditelnosti se můžete pokochat i pohledem na vrcholky Alp.

Stožecký prales je více než 200 let starý les. Celá oblast je součástí naučné stezky „Stožecký prales a skála“, jejíž součástí je i stříška krytá pařez smrku, který v roce 1988 vyvrátila vichřice. Padlý smrk spolu s mohutnými buky, jedlemi, javory, ale i jilmy tvořil tzv. první generaci lesa po původním šumavském pralesě, který je dnes součástí nejpřísněji chráněné 1. zóny Národního parku Šumava. Podle jeho letokruhů je možno vyčíst, že se dožil téměř 200 let. Smrky, které rostou v těchto nadmořských výškách ve stínu svých rodičů, přirůstají jen velmi pomalu a často tvoří velmi vzácné a husté, tzv. rezonanční dřevo. To je vysoce ozvučné, a proto se z něho vyrábí hudební nástroje.

Pralesní zbytky v okolí Stožecké skály a pralesa Medvědice jsou také známy jako hnízdiště velmi vzác-

Vrchol Stožecké skály.

ného dravce sokola stěhovavého. Proto je oblast každý rok v době jeho hájení pro návštěvníky uzavřena a pečlivě střežena strážci národního parku.

Ve Stožci pak nezapomeňte navštívit krásné informační středisko NP Šumava, které je věnované lesu a jeho chloubou i tahákem je vycpaný lipenský los, kterého srazilo auto.

Do Stožce je možné dojet autem s parkováním na centrálním parkovišti před hotelem Pstruh, nebo vlakem z Volar či podél Lipna na trati z Českého Krumlova, Černé v Pošumaví, Horní Plané a Nové Pece.

Vesnická památková rezervace osady Dobrá na Šumavě.

*Vycpaný los
v Informačním
středisku
ve Stožci.*

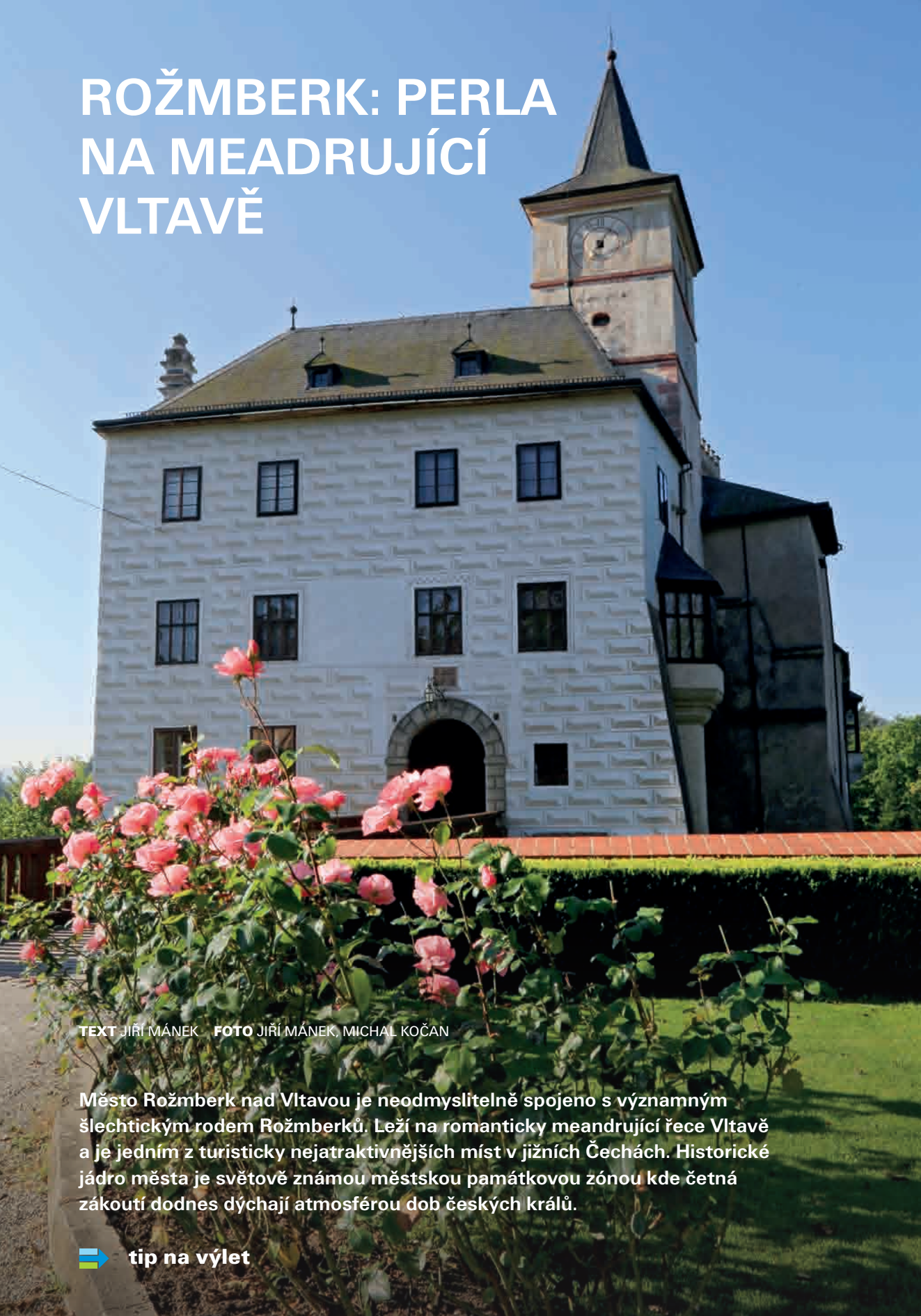

Pařez téměř 200letého smrku ve Stožeckém pralese.

Vpravo: Venkovní areál Informačního střediska ve Stožci.

ROŽMBERK: PERLA NA MEADRUJÍCÍ VLTAVĚ

TEXT JIŘÍ MÁNEK FOTO JIŘÍ MÁNEK, MICHAL KOČAN

Město Rožmberk nad Vltavou je neodmyslitelně spojeno s významným šlechtickým rodem Rožmberků. Leží na romanticky meandrující řece Vltavě a je jedním z turisticky nejatraktivnějších míst v jižních Čechách. Historické jádro města je světově známou městskou památkovou zónou kde četná zákoutí dodnes dýchají atmosférou dob českých králů.

 tip na výlet

Při putování okolím Lipenska by se čtenář tohoto článku neměl zapomenout zastavit a spočinout v historii a romantikou překypujícím městě Rožmberk. Ať už popluje na kánoji po Vltavě, pojedje na kole, autem nebo na Harleyi, ať nasaje jeho neopakovatelnou atmosféru. Nedotčená příroda v okolí, nádherná pasáž toku řeky Vltavy a historické zázemí jsou velkými lákadly pro turisty z celého světa.

Město už od 13. století patří k perlám jižních Čech a řeky Vltavy. Rožmberk byl založen na obchodní stezce vedoucí z Českého Krumlova přes hraniční průsmyky do Lince. S původním německým názvem Rosenberg je město poprvé zmiňováno v roce 1250 za vlády krále Václava I., ale hlavní rozkvet města přišel po roce 1551, kdy byla rodová panství postoupena šestnáctiletému Vilémovi z Rožmberka.

Dnešní Rožmberk nad Vltavou je nejen městem vodáků, ale i milovníků historie. Hlavní dominantou města je bezesporu hrad Rožmberk, který patří mezi nejstarší hrady v ČR. Jedná se o komplex původně dvou hradů tzv. Dolního hradu a Horního hradu, z něhož se zachovala pouze kamenná hláska zvaná Jakobínka. I přes svou výhodnou strategickou polohu byl hrad několikrát dobyt a tak se na počátku 30 leté války hrad Rožmberk v roce 1620 ocitl v rukách císařského generála Karla Bonaventury Buquoye.

Další z majitelů Jiří Jan Jindřich Buquoy (1814 - 1883) byl vášnivým sběratelem uměleckých a historických předmětů a i proto realizoval svůj velkolepý plán a přebudoval Rožmberk na rodové muzeum, které zpřístupnil veřejnosti. Muzeum je proto dodnes

plné cenných sbírek obrazů, zbraní, nábytku, porcelánu a skla. V Rožmberské siní je portrét Bílé paní Perchty z Rožmberka, která se zde podle pověsti zjevuje. V držení šlechtického rodu Buquoyů byl hrad až do roku 1945.

Při návštěvě města je příjemné zajít do některé ze zdejších romantických hospůdek. V nich již brzo bude na čepu místní, lahodný pivní mok. To proto, že místní podnikatel pan Martin Neudorfl, koupil zdejší bývalý pivovar, který chce rekonstruovat a možná již v roce 2017 tu začne vařit rožmberské pivo.

Co je dobré v Rožmberku vidět:

- Židovské památky: židovský hřbitov (starý na soukromém pozemku), ale nový je 1 km za Rožmberkem směrem na Č. Krumlov na Studenci
- Kostel sv. Mikuláše na náměstí - cenná gotická stavba z roku 1271
- Radnice - č.p. 2. A dům na náměstí č.p. 74 - jádro stavby je z 17. století
- Na náměstí je kašna se sochou sv. Floriána
- Na mostě je socha sv. Jana Nepomuckého
- Fara - barokní stavba
- Bývalá přádelna - vystavěná v roce 1854, v provozu do roku 1950
- Hrad - a samozřejmě dominantu města hrad a jeho četné akce pro veřejnost

VOJENSKÝ ÚJEZD BOLETICE: ZÁKAZ VSTUPU NEBO NE?

TEXT PhDr. MARIE ŠOTOLOVÁ **FOTO** MARIE ŠOTOLOVÁ, FRANTIŠEK JANOUT

Po téměř sedmdesáti letech je možné navštívit část Vojenského prostoru Boletice. Boletice mají z přírodovědného hlediska mezinárodní význam, stvrzený zařazením do soustavy NATURA 2000.

Vrchol Knížecího stolce.

Vydat se kdykoli na Špičák, podívat se na půvabný gotický kostelík v Polné na Šumavě nebo se potěšit hladinou 138 hektarového rybníku Olšina. To je možné teprve od tohoto roku.

Před dvěma lety 12. prosince schválila Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky významné zmenšení vojenského újezdu Boletice. Po dalších legislativních krocích se k 1. lednu letošního roku veřejnosti otevřely po téměř sedmdesáti letech louky, pastviny a potůčky na severovýchodě Lipenské přehrady. Vláda vojenského újezdu nezmenšila kvůli turistickému ruchu, ale protože je v armádě mnohem méně vojáků nežli v době, kdy výcvikové prostory vznikaly. Mimochodem – újezdy nyní zabírají stále ještě 1,7 procenta rozlohy naší republiky; na rozdíl od 0,5 procenta rozlohy jiných států.

Boletický vojenský újezd je se svou aktuální rozlohou 16.559 hektarů stále ještě rozsáhlým územím, které může svou nepřístupností lákat dobrodruhy. Avšak pozor! Plocha se intenzivně využívá k vojenským cvičením nejen české armády, ale všech vojsk NATO. Vstup je sem tedy právem zapovězen.

Existují však výjimky, a to je volný pohyb osob po vyznačených pěších a cyklistických turistických stezkách o víkendech a svátcích. Snad nejatraktivnější je Knížecí stolec. Lesáci tu vystavěli poté, kdy v roce

2007 smetl orkán Kyrill celý vrcholový lesní porost, pěknou rozhlednu. Míst hodných návštěvy je však na těchto stezkách mnohem, mnohem víc. Především díky nádherné přírodě.

Vojenský újezd Boletice má po přírodovědecké stránce mezinárodní význam, stvrzený zařazením do soustavy NATURA 2000. Je Ptačí oblastí, zřízenou nařízením vlády 15. prosince 2004. Hlavním předmětem ochrany jsou populace a biotopy pěti druhů ptáků, například skřivana lesního nebo kulíška nejmenšího. Kromě ptáků tu můžete narazit na stopy rysů, v potocích se setkat s vrankou, nechat si na ruce přistát některý z chráněných druhů modrásků. Na severozápad zasahuje ochranné pásmo Národní přírodní památky Prameniště Blanice, známé perlorodkou říční. Část Vojenského újezdu Boletice spadá do Chráněné krajinné oblasti Šumava.

Boleticko nepatří jen přírodě, dodnes tu jsou doklady dávného osídlení. Už před dvěma a půl tisíci roky tu bylo opevněné hradiště, dnes jsou tu zbytky hradu. První písemné zmínky se váží k roku 1263, kdy Přemysl Otakar II. daroval boletický statek s lesy nově založenému klášteru ve Zlaté Koruně. Od 13. do 18. století zde vzniklo 38 osad. Dochovalo se jich jen málo, Boletice, Polná (od 1. 1. 2016 znovuzřízená samostatná obec, vyjmutá z vojenské správy) a pár

dalších vsí, či spíše shluků samot. Starodávné osady zanikly jednak s odsunem německého obyvatelstva po 2. světové válce, jednak kvůli armádnímu provozu, jako skutečně lidnatý Ondřejov. Život tu byl soustředěný kolem zemědělství a skláren, milířů pro výpal dřevěného uhlí a lesnictví.

Vše změnil 19. květen 1947, kdy byl zřízen vojenský výcvikový prostor Boletice jako nástupce vojenského tábora Boletice. 1. prosince 1950 byl ustanoven jako vojenský újezd.

Podrobné informace o celém území včetně pokynů pro pohyb turistů jsou na www.voujezd-boletice.cz a <https://www.vls.cz/cs/divize/horni-plana>

HOŘICKÉ PAŠIJOVÉ HRY LETOS SLAVÍ 200 LET SVÉ EXISTENCE

TEXT A FOTO MGR. JAN PALKOVIČ

Hořické pašijové hry, které připomínají život a utrpení Ježíše Krista. Letos slaví 200 let. Kulturní fenomén nemá jinde v Čechách obdoby.

Hořické pašijové hry, jeden z typických šumavských fenoménů, slaví v letošním roce 200 let od svého založení. Několik akcí připomínajících slavnou historii hořického mysteria o životě a utrpení Ježíše Krista bylo naplánováno od 28. května do 28. září 2016 v Českém Krumlově a v Hořicích na Šumavě. V nově zrekonstruovaném areálu českokrumlovských klášterů byla 28. května za účasti odsunutých hořických Němců otevřena výstava pod názvem 200 let hořických pašijových her – 200 Jahre Höritzer Passionsspiele. Pasáže o historii her, výtvarné podobě zbořeného divadla a životních osudech německých

i českých aktérů her doplnily dobové fotografie a dochované exponáty. V rámci jubilea zároveň vyšla stejnojmenná dvojjazyčná publikace autorů Jana Palkoviče a Ivo Janouška čítající přes 130 fotografií. V podvečerních hodinách pak hořičtí ochotníci v prostorách klášterní zahrady minoritů sehráli novozákonní příběh o životě Ježíše Krista.

Na přelomu 19. a 20. století představovaly hořické pašijové hry významnou kulturní událost Šumavy. Celodenní představení s 300 herci, živými zvířaty, orchestrem a pěveckým sborem se odehrávala v bohaté výpravě moderního divadla pro 1554 sedících diváků. Roku 1897

zaznamenala americká společnost představení hořických pašijí na filmový pás. Vznikl tak první hraný film realizovaný na území našeho státu. Hořické pašijové hry navštívilo ročně až 30 000 diváků z celého světa. Nechyběly mezi nimi významné osobnosti z řad evropské aristokracie a duchovních. Po odsunu hořických Němců se dosídlenci pokusili původní tradici obnovit v českém provedení. Po roce 1948 však nebylo na provozování náboženských her ani pomyslení. Začátkem 50. let přešla budova pašijového divadla do majetku hořického JZD. Opony používali zaměstnanci družstva k přikrývání zemědělských strojů a cenná garderoba skončila ve sběru. Později byly v prostoru jeviště ustájeny ovce. Po stržení dřevěné konstrukce budovy se z jejích trámů postavil krov nového vepřína. Tak nedůstojně skončila jedna z nejnavštěvovanějších turistických atrakcí jižní části Šumavy. Likvidace pašijového areálu souvisela se snahou vymazat tuto významnou tradici z kolektivní paměti české společnosti.

Z iniciativy hořického starosty Miroslava Čunáta došlo v roce 1990 k založení Společnosti pro obnovu pašijových her v Hořicích na Šumavě. Historik Jindřich Pecka napsal nový text a skladatel Jaroslav Krček zkomponoval pro obnovené hry hudební doprovod. Režie se tehdy ujal zkušený českobudějovický divadelník Antonín Bašta. Od roku 1993 se tak každoročně hořické pašijové hry konají v přírodním amfiteátru vedle zbořeného divadla. V současnosti stojí v čele pašijového souboru čítajícího zhruba 60

amatérských herců Miroslav Kutlák z Hořic na Šumavě. Oslovy 200 let od založení her se 6. srpna přenesly z Českého Krumlova do Hořic na Šumavě. Po koncertech duchovních písní v kostele sv. Kateřiny Alexandrijské a přednášce Mons. Karla Skalického začalo v 16:30 představení pašijových her, které navštívilo téměř 300 diváků. Pašije se pak v Hořicích hrály ještě 13. srpna. Nejdříve v 16:30, poté ve 20:30 následovalo magické večerní představení osvětlené loučemi.

Na září se oslavy vrací zpět do českokrumlovských klášterů. Na svatého Václava, 28. září 2016, vystoupí v kostele Božího Těla Jaroslav Krček a Musica Bohemica s vokálně-instrumentálním cyklem Hořické pašije – *Mysterium Hoericense*.

Bývalá budova hořického divadla, která byla odstraněna v 60. letech minulého století.

SCHWARZENBERSKÝM PLAVEBNÍM KANÁLEM PLUJE DŘEVO 227 LET

TEXT ING. HYNEK HLADÍK FOTO ARCHIV ING. HYNKA HLADÍKA

Již 227 let pluje v létě dřevo Schwarzenberským plavebním kanálem. Jde samozřejmě o turistickou atrakci. Také letos zorganizoval folklórní soubor Libín-S Prachatice několik akcí, které navštívily stovky lidí.

Letos 4. května uběhlo již 227 let od okamžiku, co Josef Rosenauer zahájil stavbu Schwarzenberského plavebního kanálu. Jeho účelem bylo dopravovat palivové dříví z českokrumlovského schwarzenberského panství na severních úbočích jihovýchodní Šumavy přes hlavní evropské rozvodí pro císařské hlavní město Vídeň. V roce 1793 dospěl plavební kanál, kterému se tehdy říkalo krumlovsko-vídeňský, na Jelení Vrchy. Jeho zlaté časy trvaly rovných sto let vídeňské plavby, do roku 1892.

Zhruba o necelých 200 let později přišel folklórní soubor Libín-S Prachatice s hranice překračujícím projektem Se-

tkání s tradicí na Schwarzenberském plavebním kanálu, který v sobě zahrnuje setkání s folklorem, setkání s pohádkami z obou stran Šumavy, setkání s šumavskými řemesly a povoláními, především však s prací plavců, ale i setkání s modlitbou při poutní mši svaté u Rosenauerovy kapličky Korunování Panny Marie na břehu Schwarzenberského plavebního kanálu nedaleko Jeleních Vrchů.

Dvě letošní setkání se konala na Jeleních Vřích, tam bylo zahájení plavební sezóny i srpnová akce, kterou soubor Libín-S Prachatice nazval podle rakouského projektu – Kulturní osa plavební kanál. K tradici plavení dříví na Schwar-

zenberském plavebním kanále již dnes neodmyslitelně patří také vyprávění pohádek z obou stran Šumavy. V srpnu si vyprávění pohádkové babičky Heleny Svobodové z Prachatic a „skřítkka ze Solné komory“ Helmuta Wittmanna mohli prožít velcí a malí posluchači v romantickém prostředí u horního portálu plavebního tunelu. Helena a Helmut si navzájem téměř nerozumějí, vedou spolu dvojjazyčný dialog, posluchači, bez rozdílu věku a národnosti jim rozumí úplně všechno. K vyprávění tady u tunelu patří již tradičně pohádka Jak vodníkovi Žbluňkalovi uplavalo prádlo, kterou napsal volarský autor Ivo Stehlík.

Při Setkání s tradicí na Schwarzenberském plavebním kanálu nemůže chybět plavení dříví. Plavební ředitel na Jeleních Vrších, těm se kdysi říkalo Hirschbergen či Hiršperk, přečetl svůj plavební rozkaz vedle květnového a srpnového termínu ještě dvakrát – v červnu a v červenci.

Programy Setkání s tradicí na Schwarzenberském plavebním kanálu jsou dost závislé na počasí, odehrávají se často kdesi uprostřed lesa, bez možnosti se někde schovat. Proto červnovou akci, která se měla konat přímo na česko-rakouských hranicích u potoka Pestřice / Rothbach mezi Zvonkovou a Sonnenwaldem v úzké spolupráci s Tourismusverband Böhmerwald, bylo třeba zrušit vzhledem k velmi nepříznivé předpovědi počasí.

I další plavení, které se konalo na rakouském území, ale ne zase tak daleko od hranic u potoka Schrollenbach, pronásledovalo špatné počasí. Asi díky blízkosti hranic přišla většina diváků z Čech, Rakušané přichystali občerstvení, výborné domácí koláče, kávu, schlägelské pivo a taky muziku. Ze St. Oswaldu přišli trubači na alpské rohy, přinesli

si nejen dlouhé dřevěné nástroje, ale také žestě. Zábava se pěkně rozjela, ale najednou začalo bouřit hodně blízko, proto se program uspořádal, plavební ředitel dal pokyn ke vzhovávání dřeva. U Schwarzenberského plavebního kanálu, přestože v celé Evropské unii je zakázána dětská práce, je dětská práce nejen povolena, ale je i žádoucí. A děti, Rakušané i Češi, se daly do vzhovávání, v tu chvíli padly první velké kapky, déšť se změnil v liják. Muzikanti schovali alpské rohy, přívaly deště by jim jistě dobře neudělaly, vytáhli trumpety a další plechové instrumenty. Utíkat někam do sucha nemělo cenu, suché místo by se asi v lese nenašlo, tak snad nikdo během neodešel. Bohužel po plavení se nekonalo posezení s rakouskými plavci oblečenými po staru, pohled na ně nás opravdu vrací kamsi do minulých časů.

SERIÁL: ZANIKLÉ ŠUMAVSKÉ OBCE VÝSTAVA

TEXT LENKA HŮLKOVÁ **FOTO** RODNÝ DŮM A MUZEUM ADALBERTA STIFTERA

Výstava v Horní Plané odkrývá návštěvníkům historii zaniklých šumavských obcí. V prvním díle seriálu o těchto obcích se čtenářům časopisu Lipensko představí Přední Hamry, kde se narodil Gustav Jungbauer, slavný národopisec Šumavy, vysokoškolský profesor a zakladatel Šumavského muzea, který po 1.světové válce zachránil asi 10.000 válečných vězňů.

Ze břehů staré Vltavy, je název dlouhodobé výstavy v Památníku – Rodného domku Adalberta Stiftera v Horní Plané. Návštěvníci tu uvidí bohatou fotografickou dokumentaci, čtené mapy a grafická zobrazení. „Výstava nabízí příběhy řeky, krajiny a lidí v souvislosti se vznikem lipenského vodního díla. Návštěvníkům představuje bohatou fotogra-

fickou dokumentaci, čtené mapy a grafická zobrazení,“ uvedl autor výstavy Mgr. Petr Jelínek, emeritní ředitel Regionálního muzeu a v Českém Krumlově.

Motto expozice zní: Příběhy řeky, krajiny a lidí. Tématem jsou zaniklé vesnice, které skončily pod Lipenskou přehradou. Jejich příběh se začal psát před 69 lety, kdy 8. července 1947, přijala tehdejší

Model Předních Hamrů s řekou Vltavou u Horní Plané, který k výstavě Ze břehů staré Vltavy nechalo zhotovit Regionální muzeum v Českém Krumlově.

československá vláda programové prohlášení, které se stalo mimo jiné startovacím bodem výstavby vodního díla Lipno.

Lipenská přehrada s podzemní elektrárnou a vyrovnávací nádrží u Vyššího Brodu byla následně dokončena v roce 1960. V údolí Vltavy se rozlilo přehradní jezero, které změnilo tvářnost zdejší krajiny a významně ovlivnilo život nejenom v jeho blízkém okolí. Výstava se koná jako dlouhodobá a letos ji mohou zájemci navštívit do 15. prosince a v příštím roce od 1. dubna.

„Lipenské dno ukrývá trosky téměř 500 domů z 24 osad a obcí a celé městečko Dolní Vltavice i s kostelem, mnoho cest, kus železnice – u Horní Plané na pravém břehu Vltavy byla v zátopovém území vodního díla Lipno například část Bližší Lhoty s vlakovým nádražím, továrnou na výrobu marmelád, hostincem U Vltavy. Na levém břehu Vltavy byla v souvislosti s výstavbou Lipna zbourána část vesnice Hůrka a to i kvůli výstavbě nové silnice a železnice - od Hůrky počínaje bylo přesunuto asi 12 kilometrů železniční trati. Musely být zatopeny grafitové závody v Hůrce, dva hřbitovy, na konci přehradní nádrže bylo zrušeno překladiště dřeva, zmizely desítky vodních staveb – mosty, mlýny, pily, náhony, jezy s propustmi, bylo vykáčeno 1670 ha lesů. Pod lipenskou hladinou také pověstný říční meandr Srdce Vltavy,“ uvedla spolurealizátorka výstavy Lenka Hůlková.

Pro tuto výstavu byl vytvořen velký model staré Vltavy v místo bývalých Předních Hamrů u Horní Plané. Právě historie zaniklé obce Přední Hamry, kde se jako v prvním místě na Hornoplánsku rozsvítila elektrina, je obsahem prvního dílu seriálu o zaniklých lipenských obcích.

PŘEDNÍ HAMRY

Při příjezdu do Horní Plané ukrývají vody Lipna část města nazývanou Přední Hamry (Vorderhammer), jejíž stavení stála na levém břehu Vltavy přibližně 1 km jihozápadně pod Horní Planou směrem k Bližší Lhotě.

Minulost některých domů v Předních Hamrech dosahovala více než 500 let a před 130 lety se v jednom z nich narodil Gustav Jungbauer, významná postava v historii Horní Plané, Šumavy a etnografie, který se podílel na založení prvního muzea na Šumavě – Šumavského muzea v Horní Plané.

Přímo na břehu řeky stála rozsáhlá mlýnská usedlost Hamerský mlýn (Hammermühle). Mlýn je poprvé připomínán již v roce 1445 a byl se sousedním Hamrem čp. 101 svobodný a neměl robotní povinnosti. 5. února 1882 se jeho majiteli stali Anna (rozená Stifterová) a Johann Jungbauerovi. Oba pocházeli ze starých selských rodů, které na Hornoplánsku sídlily po generace. Anna pocházela ze Skelné Huti a byla spřízněna s rodinou spisovatele Adalberta Stiftera. Majetek koupili za 15

Bratr šumavského národopisce Gustava Jungbauera Johann Jungbauer ml. a jeho žena Maria před rodným mlýnem v roce 1944. Zdroj: Heimatstube der vertriebenen Oberplaner in Ulrichsberg

400 zlatých (což tenkrát odpovídalo hodnotě dvou statků se 100 ha pozemků). V roce 1887 byl mlýn přestavěn, v roce 1894 vystavěn o patro a modernizován na „Kunstmühle“ (nápis Johann Jungbauer, Kunstmühle und Sägewerk je patrný i na dochovaných fotografiích). Termín „Kunstmühle“ se týká technického vybavení mlýna a byl v němčině používán v souvislosti s modernizací mlýnů např. na technologii válcových mlýnů či pohon parním strojem. Zajímavé je, že čeština zřejmě nemá

Hamerský mlýn čp. 100 a na něj navazující Hamr čp. 101. Zdroj: Heimatstube der vertriebenen Oberplaner in Ulrichsberg

Hamerský mlýn a sousední Davidův statek (vlevo), který byl podle staré místní legendy postaven podle kolem roku 1400 výměnou za hornoplánskou faru. Zdroj: Böhmerwaldbund Oberösterreich Linz - Historische Datenbank

pro tento výraz odpovídající „terminus technicus“ a vymezuje pouze vybavení mlýna, což byl v případě Hamerského mlýna válcový mlýn. Válcové mlecí stolice znamenaly pro mlynářství převrat. Těmito stroji bylo možno dosáhnout zlepšení kvality produktů, urychlení mlecího procesu a většího výtěžku.

Byla také postavena vozovna a nad ní špejchar na obilí. Ke zlepšení voroplavby na Vltavě zde byla postavena v roce 1858 firmou Vojtěcha (Adalberta) Lanny z Českých Budějovic vorová propust, což je část jezu, sloužící k proplavování vorů, přelivná hrana propusti je umístěna níž než přelivná strana jezu a má menší spád než samotný jez.

V Hamerském mlýně se jako na prvním místě Hornoplánska rozsvítilo v roce 1894 elektrické osvětlení, což se stalo pro celý kraj obdivovanou událostí...

Gustav Jungbauer v roce 1920 na fotografii Josefa Seidela. Zdroj: Museum Fotoateliér Seidel

Vory na Vltavě pod Horní Planou plují od Předních Hamrů směrem k mostu přes řeku v Bližší Lhotě.
Zdroj: Heimatstube der vertriebenen Oberplaner in Ulrichsberg

Manželům Jungbauerovým bylo naděleno pět dětí. Jako třetí se jim 17. července 1886 narodil syn Gustav, který po obecné škole v Horní Plané a absolvování gymnázia v Českém Krumlově studoval filologii a germanistiku na německé univerzitě v Praze, kde byl promován doktorem filozofie a později jmenován profesorem. V první světové válce se dostal do ruského zajetí a po jejím skončení pracoval v pozici zástupce Československého červeného kříže v Moskvě, kde prováděl repatriaci válečných zajatců, jejímž výsledkem bylo propuštění téměř 10 000 vězňů. Gustav Jungbauer po sobě zanechal obsáhlé a rozmanité vědecké dílo, které se dotýká téměř všech oblastí etnografie. Důležitý byl pro něj jeho šumavský původ, což dokazuje vysoký počet jeho studií věnovaných Šumavě.

Jeho nejvýznamnějším počinem pro rodnou obec bylo založení Šumavského muzea. Nápad na jeho založení rozvinul společně s odborníkem na rašeliniště Hansem Schreiberem z Volar při společné cestě vlakem z

Pasova na Šumavu v létě roku 1919. K realizaci myšlenky byl v roce 1921 založen Muzejní spolek, jehož předsedou byl Jungbauer od roku 1922 až do své smrti. Spolek koupil v roce 1922 rozlehlý dům čp. 115 (dnes slouží tato budova školním účelům a jako dětský domov) a muzeum zde bylo otevřeno 8. července 1923. Šumavské muzeum se brzy těšilo velké oblibě a ročně do něj zavítalo na 5000 návštěvníků. Nakonec vystavovalo své sbírky v 16 místnostech. Po 2. světové válce bylo uzavřeno a přes pokusy o jeho znovuotevření bylo zrušeno a jeho sbírky byly převezeny do jiných institucí, z nichž velká část je dochována v Regionálním muzeu v Českém Krumlově. Gustav Jungbauer je pohřben na hřbitově ve své milované rodné obci vedle své matky, jak si přál, a v roce 1997 mu zde byla odhalena pamětní deska. V roce 2009 byl v Horní Plané založen vlastivědný spolek, nesoucí jeho jméno ve svém záhlaví - Jungbauerův šumavský vlastivědný spolek, který ve své činnosti navazuje na jeho úsilí a poznání Šumavy i na činnost Šumavského muzea.

VČELY, KTERÉ ŽIJÍ NA LIPNĚ, MAJÍ TMAVÝ MED

TEXT A FOTO PhDr. MARIE ŠOTOLOVÁ

Pro Lipensko je typický tmavý med, hustý, s kořeněnou příchutí, takový, který si lidé kupují nejraději.

Pasoucí se stáda skotu a ovcí je dnes už zase běžným obrazem šumavských strání. Co je však na první pohled utajeno, jsou včelí úly. A přece je Šumava jedním z nejlepších stanovišť pro medonosky z celé republiky. Svědkem jsou skromné tabule „Med“ či s ohledem na německé a holandské turisty „Hönig“. Včelaři opanovali celé pohorí, někde jich je víc, jinde jen pár, protože je přístup na řadu míst na Lipensku přísně regulovaný, ať už kvůli vojenskému využití nebo jde o první zóny Národního parku.

Proč mají včelaři Lipensko v oblibě, je jasné: zdejší med je tmavý, hustý, s kořeněnou příchutí, prostě ten, který si

lidé kupují nejraději. Sice se mu říká lesní, avšak správný název je medovicový.

Na rozdíl od květového, kde je hlavní surovinou nektar z květů, zde hraje prim medovice. Obecná představa, že jde o výkaly mšic, je úsměvná. Ve skutečnosti jde o sladkou šťávu kolující jako míza v rostlinných cévních svazcích. Kromě cukrů obsahuje bílkoviny a právě kvůli nim nabodávají různé mšice, červci a mery rostlinné pletivo, aby jich měly ve svém těle dost pro tvorbu vajíček. Cukr obsažený v míze je pro tyto hmyzí druhy jaksí navíc. Proto ho zadrží ve svém zaživacím ústrojí hned na začátku ve filt-

rační komoře. Zatím co bílkoviny směřují dál do žaludku, přebytečné cukry vystřikují mšice a spol. opět z těla ven, kde ulpívají na listech a jehličích. Tam sladký roztok sbírají mravenci a samozřejmě i včely, aby je přinesly ve formě medovice do úlu.

Až se tedy budete ze Šumavy vracet, nezapomeňte si přibalit do auta sklenici zdejšího „lesního“ medu. Šípek směřujících k prodeji medu ze dvora je všude dost, stačí jen pozorně sledovat okolí cest.

Až se tedy budete ze Šumavy vracet, nezapomeňte si přibalit do auta sklenici zdejšího „lesního“ medu. Šípek směřujících k prodeji medu ze dvora je všude dost, stačí jen pozorně sledovat okolí cest.

Medovicový med má od květového díky rozdílnému původu, jiné složení. Základem jsou sice cukry, ale s vyšším podílem složitějších, je v něm víc rostlinných barviv a především minerálních látek. Právě ty způsobují vyšší vodivost medu a podle toho se určuje v siemensech, jestli jde skutečně o medovicový med nebo ne. Hranicí je 80mS na cm³.

Protože producenti medovice žijí především na stromech a keřích, je medovicový med typický pro lesy. Šumava s obrovskými lesními plochami je tedy pro medovicový med ideální. Zvláště, když včely do medovice přimíchávají ještě nektar z léčivých bylin, které nalézají na zdejších horských loukách a pasekách – ať už jsou to květy maliníků, zlatobýlů, mateřídoušek nebo vřesu. K tomu si připočtete čisté ovzduší a skutečnost, že v doletu včel nejsou široko daleko žádná pole ošetřovaná pesticidy, jak je tomu v nížině.

FILATELISTICKÁ SPECIALITA Z OLYMPIJSKÉHO LIPNA

TEXT A FOTO LIPENSKO, S.R.O.

Olympijský parku Rio-Lipno 2016 vytvořil pomyslný můstek mezi domácími fanoušky a českými reprezentanty v dalekém Riu de Janeiro. U příležitosti této události připravila společnost Lipno servis překvapení nejen pro filatelisty a milovníky poštovních známek, ale i širokou veřejnost. Vydala totiž jedinečnou kolekci vlastních poštovních známek s tematikou olympijského sportu.

Speciální kulaté známky, symbolizující barevné olympijské kruhy, vyšly na dvou tiskových arších a nesou motivy 41 olympijských sportů. Ty jsou navíc doplněny například symboly Lipna, jižních Čech a Olympijského parku a tvoří dohromady kolekci padesáti známek. Jde o vůbec nejpočetnější soubor vlastních známek, který vyšel k jedné příležitosti.

Tím však sbírka nekončí! Doplnují ji i pamětní listy, na kterých bylo vůbec poprvé použito najednou pět kruhových vlastních známek oražených příleži-

stným poštovním razítkem nebo tematické pohlednice a poštovní obálky. Originální pohlednice s vizualizací Olympijského parku mohli návštěvníci Lipna v průběhu LOH odesílat z příležitostné poštovní přepážky zřízené přímo v Infocentru Lipno. Zde byla také možnost odeslat poštovní zásilky se zmíněným razítkem. Pokud jste nestihli nákup tohoto unikátního suveníru v průběhu konání Olympijských her, nevadí. Celá kolekce je i nadále v prodeji v Infocentru Lipno nebo na webu Lipno.info.

1. letní OLYMPIJSKÝ PARK RIO-LIPNO 2016

Lipno.

czech team

OLYMPIJSKÝ PARK RIO-LIPNO 2016

Jižní Čechy olympijské 2016

MOLOZGRAM

Vlastní známka:
1. letní OLYMPIJSKÝ PARK RIO-LIPNO 2016 A

www.ceskaposta.cz

VZ TL 0054

PRO OBLAST LIPENSKA SE ZPRACOVÁVÁ NOVÁ STRATEGIE ROZVOJE ÚZEMÍ

TEXT A FOTO ING. PETR STUDNIČKA, PHD.

Vysoká škola hotelová v Praze (VŠH) je zpracovatelem Strategie rozvoje území Svazku Lipenských obcí (SLO). Hlavním cílem strategického dokumentu je vyhodnotit rozvojové možnosti území v periferním venkovském regionu s vhodným potenciálem pro rozvoj cestovního ruchu.

Současná Strategie rozvoje Lipenska, jejímž zpracováním byla pověřena společnost Vilém Čekajle, Ekonomické a organizační poradenství, byla zpracována v lednu 2005 a po více než deseti letech je nutné ji aktualizovat. Nová strategie je koncipována tak, aby byla využitelná v následující dekádě v letech 2016-2025. Oblast Lipenska byla na jedné straně zasažena úpadkem průmyslu, trpí geografickou izolací, vykazuje urbanistické problémy a má venkovský charakter osídlení. Na druhé straně vykazuje zkoumané

území nejvyšší hodnotu potenciálu cestovního ruchu v Česku, pokud není zohledněno území Prahy.

Strategie rozvoje území je rozdělena do čtyř částí. V analytické části je zpracován profil oblasti Lipenska, socioekonomická charakteristika území a stav cestovního ruchu jako výrazného rozvojového faktoru v území. Rovněž bylo provedeno terénní šetření na Lipensku, které zabezpečovali v zimní i letní etapě studenti VŠH. V zimě probíhalo šetření od 9. do 12. března, v létě pak od 30.

června do 3. července, aby nebylo ovlivněno návštěvníky, kteří do oblasti zavítají v rámci 1. letního Olympijského parku RIO-LIPNO 2016. Dotazníky byly zaměřeny na čtyři klíčové skupiny – zástupce veřejné správy (starostové obcí), podnikatelské subjekty, místní občany a turisty.

Návrhová část obsahuje strategickou vizi, možnosti řešení problémů při rozvoji území a návrh priorit a opatření v členění na čtyři oblasti – kvalita života, infrastruktura, podpora podnikání a rozvoj cestovního ruchu. Opomenuta není část, která se věnuje naplňování strategie a průběžné kontrole. V závěru dokumentu jsou uvedena doporučení vedoucí ke zlepšení současného stavu v území Lipenska. Pro každou členskou obec SLO se zpracovává dílčí shrnutí v podobě „ministategie“.

VŠH se zabývá oblastí Lipenska dlouhodobě. V letech 2007-2011 byl tento modelový region vybrán pro řešení projektu Ministerstva pro místní rozvoj Výzkum domácího a příjezdového zahraničního cestovního ruchu ve vztahu k zmírnění společenskoeconomických disparit. V následujících letech zde byly řešeny projekty Měření efektů cestovního ruchu v obci Lipno nad Vltavou (2012-2013), Možnosti vodáckého využití řeky Vltavy v obci Loučovice a jejím okolí – Čertovy proudy Loučovice (2013) nebo Podpora vzniku partnerství veřejného a soukromého sektoru při rozvoji cestovního ruchu založením lokální organizace destinačního managementu (2014-2015). V květnu 2016 uzavřela VŠH s Turistickým spolkem Lipenska memorandum o spolupráci při rozvoji cestovního ruchu v dotčeném území.

NOVINKY V ŘÍZENÍ CESTOVNÍHO RUCHU V JIHOČESKÉM KRAJI

TEXT ING. MONIKA HIENLOVÁ

Jihočeský kraj v roce 2015 připravil novou Konceptci rozvoje cestovního ruchu Jihočeského kraje 2015 - 2020, v rámci kterého mimo jiné také reaguje na nepodpořený zákon o cestovním ruchu, který měl v České republice aplikovat dlouhá léta fungující rakouský model a nastolit systém transparentní finanční podpory cestovního ruchu.

Tento unikátní přístup k řešení, jak se s absencí zákona o cestovním ruchu vyrovnat, rozpoutává diskuse i v jiných krajích a v brzké době se velice pravděpodobně stane modelem pro fungování cestovního ruchu i v dalších regionech. Podporu vyjadřují i další organizace, kterými jsou například Asociace turistických regionů ČR nebo Asociace organizací cestovního ruchu, kterým jihočeská Konceptce posloužila jako podklad pro pracovní materiál předkládaný Ministerstvu pro místní rozvoj.

Konceptce předpokládá podporu minimálně osmi turistických oblastí, které budou od roku 2016 v Jihočeském kraji podporovány. Po prvních dvou kolech je tento předpoklad naplněn a dnes na území

kraje pracuje osm destinačních managementů v těchto turistických oblastech: Toulava, Prácheňsko a Pošumaví, Šumavsko, PodKletí, Novohradsko-Doudlebsko, Českobudějovicko-Hlubocko, Lipensko a Písecko. Vzhledem k tomu, že region Jižních Čech skýtá vysoký potenciál cestovního ruchu jako celek, je snahou Jihočeského kraje pokrýt turistickými oblastmi celé své území. Podle analýzy současného stavu předpokládáme, že se postupně etabluje celkem 11 oblastí. Do konce roku 2016 ještě očekáváme, že procesem certifikace projdou ještě zbývající oblasti: Třeboňsko, Česká Kanada a Krumlovsko. Získání certifikátu turistickým oblastem otevírá dveře k personální finanční podpoře z Jihočeského kraje, který pro první rok realizace Konceptce (2016) vyčlenil na finanční podporu činnosti destinačních společností částku 3 miliony korun a na podporu personální (tedy na podporu vzniku nových pracovních míst v destinacích) celkem 4 miliony korun.

Oblast Lipensko získala certifikát v druhém kole certifikačního procesu a tím dosáhla na finanční podporu ve výši 384 806 Kč pro rok 2016 na činnost destinačního managementu s názvem Turistický spolek Lipenska, z.s. Destinační management je řízen 5ti členným představenstvem: Eva Maštalířová (Město Vyšší Brod), Irena Pekárková (Obec Černá v Pošumaví), Vladislava Semšová (HOTEL MAXANT, Frymburk), Filip Pekárek (Stezka korunami stromů s.r.o.) a Mgr. Jiří Mánek, MBA (Sportnatūra s.r.o.), který při certifikaci splnil nezbytnou podmínku minimálně 30%ního zastoupení podnikatelského sektoru ve svém řídicím orgánu.

Turistické oblasti vznikají přirozeně, zdola, na základě konsensu místních podnikatelů a obcí, s přihlédnutím na spádovost, historické a geografické vazby v území. V některých oblastech již destinační společnosti existovaly a proces certifikace byl rychlý,

jinde je proces vzniku dlouhodobější, zejména z důvodu přípravy institucionalizace destinačního managementu a řádného územního vymezení turistické oblasti. Při jejich tvorbě je nutné dodržet pouze několik základních pravidel stanovených v Manuálu turistické oblasti, který definuje pojmy, roli destinačního managementu a vymezuje další podmínky týkající se například řízení destinační společnosti.

Příprava Manuálu a dohled nad jeho naplňováním je v kompetenci Jihočeské centrály cestovního ruchu, a proto destinační společnosti podávají žádost o certifikaci pro svou turistickou oblast právě tam. Od nového modelu řízení cestovního ruchu si Jihočeská centrála cestovního ruchu slibuje celou řadu zlepšení, například efektivnější komunikaci a koordinaci aktivit cestovního ruchu v území, pevnější partnerství mezi subjekty cestovního ruchu a otevřenou spolupráci s veřejnou sférou, rovnocennou propagaci turistických cílů z celého Jihočeského kraje, komplexnější a atraktivnější nabídku produktů v destinaci Jižní Čechy,... a pochopitelně to vše s cílem zvýšení konkurenceschopnosti a návštěvnosti destinace.

V osmi certifikovaných oblastech se dnes pohybují produktoví manažeři, kteří očekávají jasně for-

mulovanými úkoly postupně naplňují: před turistickou sezonou se podařilo spustit webovou stránku www.jiznicechy.cz v novém kabátě a s aktuálním obsahem, na sociálních sítích během letních prázdnin navýšit počet příznivců destinaci Jižní Čechy o 6 tisíc na 22 tisíc, nebo dosáhnout neuvěřitelných 2 700 000 shlédnutí... Probíhá příprava produktů ušitých na míru na zahraniční trhy, rozjíždí se nová forma propagace destinace Jižní Čechy prostřednictvím bloggerů/influencerů a finalizují se databáze kontaktů pro spuštění informování veřejnosti prostřednictvím elektronického newsletteru.

Produktovou manažerkou Lipenska je od 1. července Kateřina Hudečková, která je k dispozici všem se zájmem o spolupráci v cestovním ruchu v oblasti Lipenska.

Prezentace činnosti Jihočeské centrály cestovního ruchu, ale také destinačních společností v certifikovaných turistických oblastech včetně dosažených výsledků práce jejich produktových manažerů bude věnován dopolední blok ve čtvrtek 10.11.2016 na akci Gastrofest, který se koná ve dnech 10.-12.11.2016 na Výstavišti v Českých Budějovicích, kam jsou srdečně zváni všichni, kterým rozvoj cestovního ruchu v Jižních Čechách není lhostejný...

TURISTICKÉ OBLASTI JIŽNÍCH ČECH

DŮLEŽITÉ KONTAKTY NA LIPENSKU

KRIZOVÉ SITUACE

Integrovaný záchranný systém 112
Záchranná služba 155, **Policie** 158, **Hasiči** 150
Horská služba 1210; 380 736 081, 602 142 235
Horská služba Nová Pec: 388 336 202
Obvodní oddělení Policie Horní Planá + 420 380 738 234
Obvodní oddělení policie Lipno nad Vltavou 380 736 275
Hasiči Frymburk 950 238 111
Havarijní služba pro motoristy ÚAMK 1230
Pomoc motoristům nonstop ABA 1240
Vodní záchranná služba Lipno +420 606 116 001
Vodní záchranná služba Dolní Vltavice +420 606 270 047

INFOCENTRA

Informační středisko Stožec
Stožec 68, 384 44
Tel.: 388 335 014, 731 530 466
Infocentrum Černá v Pošumaví
Černá v Pošumaví 30, 382 23
Tel.: 725 949 849
Infocentrum Lipno
Lipno nad Vltavou 87
382 78 Lipno nad Vltavou
Tel.: 380 736 053, 731 410 800
Destinační management LIPENSKO o.p.s.
Lipno nad Vltavou 118
382 78 Lipno nad Vltavou
Tel.: 724 901 901
MěKZ a infocentrum Vyšší Brod
Náměstí 104, 382 73 Vyšší Brod
Tel.: 724 336 980, 380 746 627
Infocentrum Nová Pec
Nové Chalupy 41, Nová Pec, 384 62
Tel.: 602 391 223
Kulturní a informační centrum Horní Planá
Náměstí 8, 382 26 Horní Planá
Tel.: 380 738 008
Informační centrum Frymburk
Náměstí 5 – budova muzea, Frymburk 382 79
Tel.: 724 966 060
Infocentrum Rožmberk nad Vltavou
Hotel U Martina
Tel.: 380 749 745

LÉKÁRNY

Lékárna Lipno nad Vltavou
Tel.: 602 637 407, www.lekarnalipno.cz
Lékárna U Lva - Frymburk
Frymburk 193, Tel.: 777 468 803
Lékárna U Lípy - Vyšší Brod
Míru 223, Tel.: 380 746 900
Lékárna U Aeskulapa - Loučovice
Loučovice 290, Tel.: 380 748 214

TAXISLUŽBY

Taxi Němec: 605 013 234
Taxi Lipensko: 606 424 242
Taxi Lipno-Frymburk: 606 424 242
Taxi Lipno Transfers: 721 498 808
Taxi Penzion Jantar: 777 636 666
Sos Non Stop Taxi: 775 626 200

BANKOMATY

Bankomat MONETA Money Bank Horní Planá
Bankomat KB Černá v Pošumaví
Bankomat KB Frymburk
Bankomat České spořitelny Lipno nad Vltavou
Bankomat ČSOB Lipno nad Vltavou
Bankomat KB Lipno nad Vltavou
Bankomat KB Vyšší Brod
Bankomat České spořitelny Vyšší Brod

AUTOSERVISY

Karel Straka, Lipno nad Vltavou
Tel.: 606 624 838
Opravná aut p. Petr Štěrba, Černá v Pošumaví
Tel.: 380 744 109
Opravná aut p. Toncar, Horní Planá
Tel.: 728 048 200 (606 050 546)
Autoservis - odtahová služba Frymburk
Miloš Králík 602 454 954
Autoservis-pneuservis-odtahová služba
Michal Želechovský, Frymburk 171
Tel.: 723 779 289
Odtahová služba
Tel.: 737 139 495

ČERPACÍ STANICE

Čerpací stanice Horní Planá
Tel.: 380 738 289, otevírací doba 6:30 – 20:00
Benzinová pumpa Černá v Pošumaví
Tel.: 380 744 206, otevírací doba 7:00 – 19:00
Čerpací stanice LPG Černá v Pošumaví
Tel.: 774 496 788, otevírací doba 8:00 – 19:00
Benzina Frymburk
Tel.: 380 735 197, otevírací doba 6:00 – 20:00
Čerpací stanice Lipno nad Vltavou
Tel.: 602 646 531, otevírací doba 7:00 – 19:00
Benzina Vyšší Brod
Tel.: 380 746 134, otevírací doba 5:00 – 22:00
RoBiN OIL Rožmberk nad Vltavou
Tel.: 380 749 766, otevírací doba 7:00 – 19:00

POŠTY

Stožec, Tel.: 388 335 125
Nová Pec, Tel.: 388 336 041
Horní Planá, Tel.: 380 738 110
Černá v Pošumaví, Tel.: 380 744 110
Frymburk, Tel.: 380 735 111
Lipno nad Vltavou, Tel.: 380 736 267
Loučovice, Tel.: 380 748 111
Vyšší Brod, Tel.: 380 746 550
Rožmberk nad Vltavou, Tel.: 380 749 809
Hořice na Šumavě, Tel.: 380 737 110

PŘEVOZY

Převoz Horní Planá - Bližší Lhota
Tel.: 723 589 565
Převoz Dolní Vltavice - Kyselov
Tel.: 775 183 185
Převoz Frymburk - Frýdava
Tel.: 602 305 911

**V PŘÍŠTÍM ČÍSLE
SE MŮŽETE TĚŠIT
NA JELENÍ ŘÍJI V BOLETICÍCH
S KRÁSNÝMI FOTOGRAFIEMI
JELENŮ ŠUMAVSKÉHO
LESNÍKA MARKA DRHY**

Jelen evropský (foto Marek Drha)

HOTEL ČESKÉ ŽLEBY

TO JE POHODA A RODINNÁ
ATMOSFÉRA S KUCHYNÍ
JAKO OD MAMINKY!

Přijďte si vychutnat podzim na Šumavě. Aktivní víkend na kolech i odpočinek ve wellnessu. To vše si u nás užijete! Máme pro Vás připravené i adventní pobyty se slavnostním menu, s cimbálovkou nebo koledami s kytarovým doprovodem. **Recepce +420 773 380 189, e-mail: info@hotcz.cz.**

Restaurace a hotel U Martina

HOTEL U MARTINA

Ubytování ve 20 stylově i moderně zařízených pokojích, rozdělených do dvou budov

- tv, sat, internet, trezor
- zvířata vítána
- hotelové parkoviště
- wellness – whirlpool, sauna a infrasauna
- parafinové zábavy rukou a nohou
- úschovna kol
- pro hosty půjčovna elektrokol
- výhodné pobytové balíčky s wellness

RESTAURACE U MARTINA

Specializuje se na steaky z grilu, hotová jídla, ryby, a je velmi oblíbenou restaurací pro její členitost i velkými skupinami turistů

- restaurace pro 90 osob
- terasa pro 160 osob přímo pod teradem
- široký výběr jídel
- parkoviště pro matarkáře přímo u terasy
- stojany pro cyklisty

Hotel a restaurace U Martina

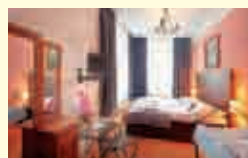
Rožmberk nad Vltavou 79

Tel.: +420 380 749 745 (749)

Tel.: +420 777 173 112 (114)

hotelumartina@seznam.cz

www.hotelumartina.cz

JEDNOTA

DRUŽSTVO SPOTŘEBITELŮ V KAPLICI

coop

SKUPINA COOP

Vaše prodejny *s českou tradicí*

Zisk investujeme zpět do regionu

Třídíme odpady

Prodáváme potraviny z našeho regionu

Zaměstnáváme místní obyvatele

Podporujeme místní organizace

Poskytujeme méně dostupné služby

coop TERNO **coop TIP** **coop TUTY** **coop JEDNOTA** **coop STAVEBNINY** **coop VELKOBOCHOD**

NAŠE SLUŽBY

**Platba složenek
a ukládání peněz
na účet**

**Prodej sázenek
a losů**

Výběr hotovosti

**Dobíjení mobilních
telefonů**

COOP Mobil

Platba kartou

**Věrnostní
čipová karta**

**Prodej
vyhrazených léčiv**

www.jednotakaplice.cz

Stezka korunami stromů

Lipno

Zážitek z jiné perspektivy

Bezbariérová Stezka korunami stromů
s jedinečným výhledem na Lipno

www.stezkakorunamistromu.cz